

Hendrik Adamson

Auli – rakonto pri knabeto

Type specimen in Esperanto language
DRM free content from FadedPage.com
set in Dall'Aglia

I.

Oni kvazaŭ frapegis per bastonego al la dommuro kaj jêtadis plenmanojn da hajleroj al la fenestrovitroj. Fulmegis kaj tondregis, kvazaŭ tujmomente la muroj de sfondrinkejo renversigûs. La timige mallumega nokto estas plena de teruro kaj fantomoj. Post pli laŭta ektondro, kiu aŭdigûs kvazaŭ eksplodo de grenado giganteca, Auli vekigûs, manapogigûs kaj ekrigardis al la fenestro. Ec ĉa rozeta brilo de fulmo ne povis forigi lian palecon. La timtaŭzita vizagû havis koloron de pasintvespere survestita negoblanka cê-mizo. Cû li jûs nur songûs; cû *nun* estas songû aŭ li jam vekigûs? Cû li vivas ankoraŭ aŭ jam mortis? Cû en songû aŭ efektive la fulmo lin trafis kaj mortigis? Iom post iom eniris en la konscion la sento de l' ankoraŭa vivo, iom post iom sorbigûs en la sangon agrablo pro tio. Sed subite ekatakis nova timekscito: ke la songû estis nur antaŭsigno de tio, kio estigûs eble nun-nun ... en kia ajn momento; kio tiam? Kaj tuj ekhavis la penso plenan konvinkecon, rokofirman fidindecon: certe la terura songû antaŭdiris tion, ke li devos morti jam hodiaŭ pro sia granda kulpo. Sed se li provus pregû, eble la Patro Cîela ne estus tiel severa, eble li malplisevere prijugûs lin kaj lasus al li la vivon! Sed ec ĉpregû li ne povis: ne eblis movi la membrojn rigidigûntajn, la manoj malelastaj ne kunigûs, la genuoj lignecaj ne fleksigûs, la lango estis alkatenita kaj la

penso ripetadis sencêse: nun li min mortbatas, nun estas la fino. Frapo post frapo malsuprentondregis kaj cîu el ili kvazaŭ trapenetris Auli-n de cerbo gîs koro, de verto gîs plando.

Tiam plikvietigîs la ventego kiel ankaŭ la fulmotondro, kaj Auli, vidante, ke la vivo, almenaŭ por momento, estas garantiita, rericevis sian kuragôn, ec ĉe ne pensis plu pregî, sed ekmeditis pri io pli cîutaga kaj ordinara. Tre ordinaraj liaj pensoj tamen ne estis, ĉar la malgranda kapeto de Auli cîam estis okupita per solvado de diversspecaj komplikaj problemoj. Tiel ekzemple la avinon, kiu pasîs ilian bovinon, la tutan posttagmezon, li gĉnadis per la demando, kial la suno subiras nur vespere, cû gî ne povas tion fari jam dum tagmezo. Auli nome volis, ke la avino hejmenpelu la bovinon pli frue; la avino rediris, ke sî ne povas fari tion antaŭ la sunsubiro, sed la suno subiras nur vespere.

Nun Auli rompadis la kapon pri la demando, kial la Patro Cîela estas tiel kolera kaj volas lin mortigi, kiel tion diris la avino. Cû cîo cî entute estis la farajô de l' Patro Cîela? Eble pli pravis Petsu-knabo dirinte, ke la Patro Cîela en tiaspecaj okazoj tute ne estas hejme kaj liaj knaboj tiam petolacâs: ekbruligas alumetojn kaj dispusâs la sfonojn de la vaporforno. Eble la Patro Cîela kun sia panjo, samkiel la gepatroj de Auli, foriris en la arbaron por alporti lignajôn, kaj la knaboj havas plenan liberon por petolacî kaj timigadi Auli-n. Eble la knaboj ne havas avinon, kiu ilin bridus.

Auli ekaŭskultis. El la alia câmbro aŭdigis du spirbruetoj: tiuj de la avino kaj fratino. Se li nun levigûs treege mallaŭte kaj elirus eksteren por mangi la hajleron? La malbona pordo plorbleketas kvazaŭ hundo malsata, eble la avino vekigûs kaj ekgrumblos. Tio ne multe signifus, sed si denuncos. Si ja denuncos kaj tiam oni havas por fari ne nur kun la Patro Cîela, kies punoj tamen estas pli-malpli problemaj. Auli rezignas la eliron kaj daŭrigas la meditado pri l' familiaj aferoj de la Patro Cîela. Al la Patro Cîela oni devas diri dankon, kiam oni estas satmanginta. Foje demandis Auli, cû oni ne devas diri ankaŭ al la Patrino Cîela. El la respondo li konkludis, ke la Patrino Cîela kvazaŭ entute ne ekzistas, sed tio ja ne povas esti, câr kio estas la patro sen patrino? Kiu kuiras al ili mangajon kaj lavas ilian tolaĵon, kiu iras kun patro en arbaron por sîeli lignaĵon kaj kiu detiras poste al la patro la kotkovritajn botojn? Patrino supozeble ekzistas, sed pri si oni versajne ne volas paroli. Eble si ne estas la vera patrino, sed ia »kromvirino«, kiel tiu de la patro de Petsu-knabo. Sed la Patro Cîela ja ne toleras kromvirinojn, kiel diris la avino. En la kapo de Auli ekturnigis stranga radaro, li kuntiris sin sur la kusêjo kaj rigidigis. Sed iom post iom liaj sentemaj oreloj kaptis pasojn sîelirajn kaj tio eltiris lin el la komenciganta songa vizio. Auli rigardis al la intercâmbra pordo kaj vidis sur la sojlo blankan figuron, kiu manetende sercis al li la vojon. Auli volvigis kun la kapo en la litkovrilon kaj tremante ekatendis. Ankaŭ nun li ne povis pregi, kvankam mortotimo lin ekregis kaj la vivo

sâjnis esti pli kara ol iam antaŭe. Simile al struto li kasîs sian kapon kaj dorlotis en si la malfortan espereton, ke eble oni ne rimarkos lin kaj pasôs felicê la dangêro nekonata. Sed tiu estaĵo mistera, ĝi alproksimigâs, ĝi trovigâs jam cî tie cê la lito, ĝi karesas mane la litkovrilon, palpas tra la kovrilo la kapon de Auli, lian nazon, busôn, liajn okulojn. Auli timas moveti ec ĥareton—cîrkaŭ lia koro igâs malvarme. Nun

...

»Auli«, oni flustris mallaŭtege.

Auli ec ĉi la spiron retenas; eble tiel la alveninto supozas lin mortinta kaj foriros.

Sed tiu ec ĉi ne pensas pri foriro; tiu ektiras la litkovrilon por ĝin fortiri de Auli. Krocĝingre Auli firmtenas la randon de la kovrilo kaj kontraŭstaras per cîuj fortoj, sed kiom da ili entute li havas: baldaŭ estas rompita la kontraŭstaro kaj Auli, sentante sian malforton, jêtas sin en la lasta momento surbrusten, kasânte la kapon en la kuseno, por ne vidi la plej teruran, kio nun evidente okazos. Li kvazaŭ sentas cê sia nuko la malvarman klingon de falcîlo, per kiu la mortangêlo tratrancôs lian kolon, li submetigâs al la destino de l' sorto: oni mortigu lin jam, sed tiel, ke al li mem ne estu videble.

Anstataŭ la falcîltrancô en la kolon, plektigâs du molaj brakoj cîrkaŭ la malgranda korpo de Auli kaj eligas lin el la lito. Auli volas helpkrii, sed ne kuragâs; deziras sin forsîri kaj forkuri, sed ne havas la forton. Nun oni kaptas lin cê la sŭltretoj kaj oni returnas la knabon.

»Häilu«, ekkrias la etulo, konsterniginta pro la neatendita metamorfozo.

»Silentu, la avino vekigôs! Cû vi min timas?«

Auli preskaŭ volus konfesi cîon, sed tiam venkas la vireca memestimo:

»Ne, mi ne timis, mi timas entute nenion; mi ec^h tiam ne timis, kiam la Patro Cîela riprocâdis.«

»Sed mi timis tiam.«

»Vi ja estas knabino.«

La argumento estas por ambaŭ pli ol konvinka.

»Auli, ni eliru kolekti hajlerojn. Mi, sola timas.«

»Sed se la avino vekigôs.«

»Ne gravas, ni diros, ke ni iros ...«

Ke Auli mem tion ne gîspensis. Sed Häilu estas pli ruza, sî ja estas knabino. Ke Auli estas ankaŭ pli juna, tion Auli ne kunkalkulas.

Mallaŭte, nekompareble mallaŭte sfeliris ambaŭ junaj frandemuloj kaj felicê evitis cîujn dangêrojn, kiel la sîpo direktata de sperta piloto. La ekstera pordo ja malgajege veblekis, sed ankaŭ gî ne povis malkasî la sekreton de la infanoj: evidente la avino tre lacigîs kaj, en profunda dormo, aŭdis nenion.

La luno trasôvis sian kapon inter la nubcîfonoj kvazaŭ malsata palvizagâ infano kaj rigardadis rektigante la kolon avide: kiel du hometoj, en cêmizetoj kaj nudpiedaj, tremskuigânte pro malvarma vento kolektadas la hajlerojn kaj enbusîgas avidege. Tiam gî ektiris al la kapo kun peza ekgêmo la cîfonitan litkovrilon kaj lasis brili de tempo al tempo siajn malsatajn deziregemajn okulojn. La korpoj de l' infanoj rice-

vis pro malvarma vento la koloron de hepatiko, la dentoj saltadante supren-malsupren ne trafis unuj la aliajn, sed malgraŭ ĉio ĉi oni domagiĝis forlasi la felicëgan landon de hajleroj. Auli meditadis, kial ne ĉitutage hajlas per pli grandaj, multe pli grandaj hajleroj kaj kial la hajleroj degelas; ĉu ili ne povus konservigĝi ne degelintaj, tiam oni povus ilin uzi dum sufiĉe longa tempo. Aŭ kial la hajleroj ne kreskas, kiam la Patro Ĉiela ilin semas, kiel kreskadas sur la kampo aliaj kreskaĵoj. Auli preskaŭ konsentus iri al la Patro Ĉiela, se tiu enlasus lin en sian hajlerujon. Se oni nur povas reveni, ĉar kiu scias, eble ne trovigas ĉe l' Patro Ĉiela tiaspecaj bonegaj frandaĵoj, kiel okzalaj, junaj alkreskaĵoj de piceoj kaj pinarboj kaj blanka molaĵo de kelkaj herbotrunkoj? Ĉu tie oni povas mordeti la alnosêlon, ĉu tie kreskas sorpoberoj kaj sufiĉe acidaj sovagaĵoj?

Frosto-malbonulo kurbigis ambaŭ etulojn kaj igis tamen fine pensi pri ĉambreniro. Oni suprentiris la ĉemizetojn kaj dum vidigis la bluetaj femuroj, oni kolektadis en la sinojn la valoran havaĵon, kiom oni povis, ĉe kio la veramo de Auli igis lin konfesi al la fratino: »Häilu, mi tamen timis, kiam la Patro Ĉiela riprocadis«. Kaj kiam Häilu diris nenion: »Häilu, mi timis ankaŭ vin, kiam vi alvenis.« Kiam Häilu plu silentadis, li rekte eldiris: Häilu, ne iru al la avino, mi timas dormi sola. Tiam Häilu diris kolerete: »Stultulo, mi eĉ ne povos iri kun hajleroj al la avino, mi devos veni al vi.« Kaj Auli, la mizerulo, tro malfrue komprenis, ke li malkasĝis sian gravan sekreton tute

senbezzone; kion opinias nun Häilu pri li: timas kvazaŭ knabino. Kaj se li timas, ĉu li ne aliformigôs en knabinon, kiel asertas Petsu-knabo. Li ne havis tempon, por pli longe sin turmentadi per meditado: ili devis reeniri en la câmbron kaj oni devis kolekti ĉiujn fortojn kaj kapablojn, por iri tiel mallaŭte, ke avino ja ne vekigû.

Auli kaj Häilu sidis unu apud la alia sur la litrando kaj frandis la lastajn hajlerojn. La cêmizetoj de malsupre malsekigîs kaj ili rulis ilin kiel eble plej alten, por ke la malseka sfofo ne tusû la korpon. Tiam venkis la laceco kaj la etaj hometoj falis en reciproka cîrkaŭpreno en la plej dolcân dormon.

Alvenis la mateno nuba kaj malhela kvazaŭ farunsupo, en kiun oni avare pogute versâs lakton, tiel ke gî apenaŭ povas grizigî, aŭ kvazaŭ maljunulo ebria malfermus post nokta dibocâdo siajn sen tio malklaraĵajn okulojn. Ec la birdoj tre malvigle cîrpis kaj ne ili kaŭzis la eksterordinare fruan vekigôn de Auli. La gepatroj estis revenintaj hejmen, tion pruvis jam la botegoj de patro, en kiujn estus enigeblaj po du Auli unu super alia, tiel ke la supra, starante sur la verto de la malsupra, ec sur la piedfingroj apenaŭ povus rigardi trans la randon de la tibiingo. Auli eligis sian nukon el la brakoj de Häilu kaj ordigis la nokte sunprenvolvitan cêmizeton al gîa loko.

»Auli, Häilu, ellitigû, elpelu la bovinon, la avino hodiaŭ malsanetas,« aŭdigîs kvazaŭ de ie tre malproksime la vokado de patrino kaj: »Knabino, kial vi

vin nudigis kvazaŭ karoton, « oni poste recipiĝis. » Rigardu, kiel bone Auli dormas. »

Auli ne volis ellitiĝi. Nur la kunigitaj fortoj de patri-no kaj Häilu finfine lin venkis. Eble ne tiom oni lin perfortus, sed Häilu rifuzis pasĝiri sola. Fine la vireto estis vestita kaj oni ekiris ansermarsĉe en la sekva vico: antaŭe bovino Maasik kun ĉiuj kornoj kaj vosto, meze Häilu kun vergo, kaj malantaŭe Auli kun duondormantoj, vekigantaj pensoj, dum ĉe la hejma pordego staradis la patrino kaj ilin postrigardante, la okulojn per manplato ŝirmis de sunlumo, kaj la patro ĉe lignosegado murmuris la verseton:

»Auli kaj Häilu,
bovineton pelu.«

La patro promesis al Auli desegi de lignobloko belan diskon. En kia ajn okazo tio estus neeldireble ĝojiginta Aulin, sed hodiaŭ li akceptis la ĝojigan avizon tre apatie: kion valoris disko, kiam temis pri io multe pli grava. Auli rekte ekploris, kiam Häilu ne volis al-peli la bovinon al tiu de Petsu-knabo, ĉar Häilu toleris nek Petsu-knabon, nek liajn petolaĵojn. Fine oni interkonsentis pri »por tre mallonga tempo« kaj ekiris.

Petsu-knabo pasĉadis sur la dehakejo kaj rajdsi-dante sur arbostumpo, frapadis ĝuste la ŝelon de faj-filvergo, kiam lia nigrebunta Klähvi ekmurmuris. Levinte la okulojn kaj ekvidante la venantajn la kri-acŭlo tuj acvŭcĉe ekkriegis:

»Geedzigo, geedzigo!
geĉianĉoj venas.

Auli Häilu-n edzinigas,
Maasik estas doto.«

Häilu tuj reenirigis Maasikon, sed Auli, venkinte la tutan abomenon, iris al sia cîama turmentanto, kva-zaŭ li povus atendi de tie ion bonan.

»Bonan tagon, fiancô«, ekmokis Petsu-knabo, pincânte la fingron de Auli per vergopinte entrancîta pincîlo kaj kiam cê la lasta ekgutadis larmoj: »Vidu, vidu, al li ec ñe placâs ensôvi en la fendon.«

Sed por Auli ekzistadis nur ununura problemo kaj gîn li devis solvi je cîa prezo.

»Aŭdu«, li volis komenci la demandadon.

Klähvi kuris al iu renkonte kaj Petsu-knabo atentege ekrigardis, kiu estas venonta.

»Estas Tilma,« li fine rekonis.

Kaj estis Tilma, fratino de Petsu-knabo; sí alportis mangâjôn. Knabino kun nigra taŭzita, pendacânta hararo kaj kun cîrkaŭvagadantaj sfelistokuloj. Neni-en en fremdaj domoj oni volis sîn enlasi pro siaj algluigântaj fingroj.

»Kie vi tiel longe dormadis«, Petsu-knabo tuj ekri-procîs la fratinon, »mi mortadas tie cî pro malsato.«

»Pli bone estus, se vi tute mortus; tia kverelulacô! Vi cîam kvereladas; tial oni vin nenie toleras kaj nenien enlasas.«

»Vin, sfelistinon, oni ne enlasas: cîo foriras kun vi, kio estas movebla.«

Farigîs ne oportune varmege. Auli vidis, ke nun ne estas eble fari multe. Kaj ankaŭ Häilu jam vokis kelkfoje. Li iris.

»Iru, iru, la edzino atendas«, mokadis Petsu-knabo, »mi ilin geedzigis. Maasik estos por doto.« Kion la fratino diris, Auli tion ne aŭdis.

Häilu plektadis kroneton el leontondoj. Alian, pre-tan, ŝi estis metinta al la kapo.

»Cû tio estos por mi,« demandis Auli.

»Jam Petsu-knabo faros por vi pli bonan,« ŝi re-spondis malafable.

Auli mallevis la kapon, en liaj okuloj aperis malse-keto, ec Häilu estas al li malafabla.

Sed Häilu ne longe koleretis. Venis por mezuri cû la longo suŝicâs, kaj kiam gî suŝicîs, ŝi kunligis la ekstremajôjn kaj la kroneto estis preta. Kiel belete gî harmoniis kun la laktoblankaj bukletoj de Auli.

»Häilu, ankaŭ Tilma estis tie.«

»Ŝi estu. Neniajn rilatojn mi havas kun via Tilma.«

»Sed ne mia Tilma ŝi estas. Ili kverelis. Kaj mi foriris. Mi ne scias, cû Tilma estas knabino?«

»Kio ŝi do estus?«

»Sed ŝi estas tiel kuragâ kiel iu ajn knabo. Kaj povas esti, ke se la knabino estas kuragâ, ŝi farigôs knabo.«

»Ne farigôs.«

»Sed se la knabo povas timi, ke li farigôs knabino.«

»Certe ne farigôs.«

Estus ja bonega cîo cî, opiniis Auli, sed ne plene li konvinkigîs: eble, malgraŭ cîo, Petsu-knabo konas pli bone la aferojn, senkaŭze li ja ne estus dirinta. Se Auli nur povus iri pridemandi. Sed kiamaniere?

»Auli kaj Häilu,« oni vokis de malproksimege, »iru kaj prenu vian doton, alie Mustik eligos gîajn

intestojn.«

Kaj vere Maasik, profitante la tempon, kiam la infanoj ne sufiĉe fervore ĝin priatentis, foriris viziti Mustikon de Petsu.

»Iru,« ordonis Häilu, enmanigante al Auli la vergon, »kaj tuj revenigu de tie Maasikon.«

Auli senprokraste konsentis, ĉio ĉi ja estigis kvazaŭ laŭ mendo. La bovinoj tute ne havis malamikajn intencojn: ili tre komplezeme lekpurigadis unu la alian. Petsu-knabo montris al Auli ion en sia mano.

»Nu, felicâ fiancô, bofilo de propra patro, rigardu, kio ĝi estas!«

Auli rigardis, skuis la kapon.

»Priflaru, kian odoron ili havas!«

Auli priflaris: »Malbonan.«

Petsu-knabo malplacê ekridaciis: »Malbonan. Do, vi diras, malbonan odoron ili havas. Nu, mangŭ, mangŭ ilin, vi devas ilin formangŭ.«

Kaj li komencis enbusiĝi al Auli tiun malbonodorajon. Auli kontraŭstaris kiom li povis, sîrmadis la buson per mano, elsîradis, kracadis. Fine Petsu-knabo lacigis.

»Ĉu vi ankaŭ scias, kion vi mangis? Ĝi estis la haroj de Tilma. Mi nudigis de haroj la duonon de sia kapo.«

Auli jam konis la harsîradojn de Petsu-knabo. Li penis laŭeble eviti la temon.

»Aŭdu, se la knabo timas, ĉu li farigôs knabino?«

»De kie vi tion aŭdis?«

»Vi mem foje diris.«

En la kapo de Petsu-knabo levigis la suno de diveno.

»Jes, li farigis. Mi mem havas onklinon, kiu antaŭe estis onklo.«

Auli volis pli detale pridemandi, kiel farigis efektive tiaspeca kontraŭnatura fenomeno, sed jam aŭdigis la malpacienca voko de Häilu: »Auli!«

Auli ekpelis Maasik-on, al kiu ne tre placis disigi de sia amikino. Häilu rapidis helpi al Auli kaj ĉe sia energio kunagado oni baldaŭ foriris el la dangera regiono. De malproksime aŭdigis nur la kantado de Petsu-knabo:

»Kio ĝi estis? Kio ĝi estis?

Auli ja ĉe Häilu dormis.«

Post kelke da tempo alvenis la avino kun hundo Särtsu.

»Avineto, ĉu vi ree estas sana?«

»Kia estas sano de maljuna homo. Iru hejmen, mi mem pastos la bovinon.«

Estis ja bonege, ke avino venis kun permeso de hejmeniro. Sur la pastejo restis la avino, Maasik kaj Särtsu, la infanoj foriris.

Häilu vigle pasadis antaŭe, ankaŭ Auli penadis, sed lia pasado ne ĉiam prosperis. Häilu devis atendi.

»Nu venu, venu, kion vi tie kovadas, onklino,« sí koleretis.

La vorto »onklino« kvazaŭ ekpikis, kvazaŭ dolorige ekpusetis, sed tiu »io«, kiu estis ekregonta Aulin, malhelpis la akrecon de sentado.

»Mi ne povas plu, miaj piedoj lacigis,« li spiregadis.

»Kuru pli ofte al Petsu-knabo,« malice mokadis Häilu, sed vidante la malsanetan vizagôn de Auli, tuj pli mildigis sian severecon kaj invitis: »Nu, venu sursûltren!«

Kaj sursûltre de la fratino alvenis hejmen la vireto, kies kapo estis plena de zorgegoj.

»Jen mirindaĵo, knabino portadas knabon; la knabo ja devus portadi la knabinon,« sêrcadis, konversacianta trans barilo kun patro, la barboza Töss-Mihkel, veninta por forigi la tertuberojn kaj defalcî la arbustaron. Oni volis acêti falcîmasînon, tial la herbejon oni devis ebenigi sur la bieneto.

»Kia knabo li estas,« karese diris la patrino rapide alveninte kaj preninte Aulin en la sinon, »malgranda hometo. Cû la piedoj lacigis?«

»Lacigis,« respondis Auli langvore kaj pensis en si mem: »Ankaŭ sî! Ankaŭ la patrino ne rigardas min knabo.«

»Rigardu, kian belan diskon mi por vi desegis,« montris la patro.

»Ho jes, kiel bela ĝi estas, ĝuste tian volus havi ankaŭ mi. Donu al mi, mi forprenos ĝin,« incitetis Töss-Mihkel sêrce.

»Venu rapide, alie la onklo forprenos,« invitis la patro Auli-n.

La ordinara Auli estus elbaraktinta el la sino de la patrino kaj alkurinta kun laŭta kriego, sed la nuna

nur rigardadis kun fingro enbusê, kun largê malfermitaj senbrilaj okuloj.

»La infano lacigîs, lasu lin trankvila, diris la patrino milde karesante la kapon de Auli. Al Auli ruligîs bulo en la gorgôn, larmoj en la okulojn kaj plorado elver-sîgîs kvazaŭ depost digo.

»Häilu, prenu, portu al li la diskon. Ne ploru, fileto, onklo ne rajtas forpreni la diskon de infano.«

Oni alportis la diskon, alvenis Häilu kaj karesis kaj kisis la vangojn de Auli, alvenis ankaŭ la aliaj, sed Auli ne povis cêsi ploradi; li mem ne sciis, kio gî estas.

»Ni iru en la câmbron; la infano mangôs kaj tuj enlitigôs,« decidis la patrino.

Oni iris en la câmbron kaj por mangî estis pizosupo, la plej placâ al Auli. La patrino kaj Häilu konkuradis unu kun la alia lin mangîgante, proponadistion kaj alian. Auli gustumis unu-du kulerplenojn kaj poste diris: »Mi ne volas.«

»Kion vi do volas? Eble bulkon? La patro alportos el la butiko.«

»Mi volas nek bulkon, nek ion alian.«

La patrino estis senkonsila.

»Kion vi faris al li, bubino?«

»Nenion mi faris. Li estis cê Petsu-knabo,« penis Häilu sin ekskuzi.

»Kial vi permesistion?«

»Cû mi permesis? li mem senpermese iris,« ekskuzadis sin Häilu kaj time atendis, ke Auli nun diros al la patrino, kiel la fratino igis lin revenigi la bovinon.

Sed Auli aŭskultis apatie, kvazaŭ lin ne koncernus la afero entute, kaj kiam la patrino demandis: »Cû Petsu-knabo vin suferigis,« Auli nur redemandis:

»Panjo, cû la onklino de Petsu-knabo estis antaŭe onklo?«

»Li deliras,« eklamentis la patrino kaj enlitigis la infanon.

Häilu estis iom câgrenita, ke sîn oni riprocîs pro Auli, aliokaze ankaŭ sî kunirus. Nun sî sidadis cê la fenestro kaj rigardis kun malbonhumore aspektanta vizagô eksteren. Sed kiam sî aŭdis gêmadi la fraton, ekregis sîn kompato kaj ankaŭ sî rapidis al Auli.

»Kio doloras al vi,« demandis la patrino.

»La ventro doloras—tie cî.«

La patrino masagâdis, deklamis la sorcŭortojn »keermus-kaarmus«, donis ian tinkturon. Auli gêmadis jen pli laŭte, jen pli mallaŭte. La patrino palpatis liajn ardantajn vangojn kaj frunton.

»Cû ankaŭ la kapo doloras?«

»La kapo ne doloras—tiel.«

»Häilu, kuru rapide al la pastejo. La avino pelu hejmen la bovinon, eble sî konas ian rimedon.«

Häilu ekrapidis pli ol ordinare: sî ja sciis, kiom gravan komision sî havas. Intertempe venis en la câmbron la patro.

»Nu, fileto, kiel vi fartas?«

Auli ridetis malforte kaj kvazaŭ sentante sin iome-te kulpa: Jen, kiel vi vidas pacŭo, mi respondus, sed mi mem ne scias. Anstataŭ li respondis la patrino:

»Li ardadas kaj gêmadas kaj plendas pri ventrodoloro tie cî.«

La patro ekridis per rido largâ, bondezira kaj kuragîga.

»Malgravaĵô, forpasos, nenion gî povos fari al viro.«

»Eble ni invitu la kuraciston,« proponis la patrino, plena de zorgoj pro sia favorato.

»Ni iom atendu,« decidis la patro, »eble la malsano cêsos ankaŭ sen li.«

Kaj li foriris el la câmbro.

Auli inter la doloratakoj ekdormis per malpeza fugêma dormo. Kiam alvenis la avino, sî sercâdis en siaj ujetoj kaj kestetoj, volvajêtoj kaj ligajêtoj, kolektadis de tie kaj tie cî eretojn kaj grajnetojn, foliojn kaj radikfrangêtojn, florojn kaj burgônojn, trunketojn kaj sêlon sekigitan, ordonis ion kuiri, donis alian nekuirite en la busôn aŭ metis sur la ventron. Auli akceptis cîon obeeme, permesis al sî premadi kaj masagî, sorcîmurmuri kaj krucdesegnadi, sed nenio helpis, la suferoj cîam pliigîs.

Jen alvenis vilagîmaljunulinoj kun siaj medikamentoj kaj daŭrigis la kuracadon de Auli.

Venis onklino de Mâelpere kaj alportis verm-eligilon. Oni gîn endonis.

Venis boonklino de Altpere kun botelo da brando. Oni alsîmiris de ekstere.

Venis Tiiu el Tagaru kun tinkturo de asafetido. Oni gîn endonis.

Venis ankaŭ multaj aliaj kaj kun ciĉes alveno ricevis la malfelicĉa Auli ciĉam ion, aŭ interne aŭ ekstere, tiel ke se li antaŭe estus tute sana, nun li devis malsanigi post tiom intensa kuracado. Kio scias, kio estus fariginta, se ne alvenus la baptopatrino de Auli. Sĉ forpelis ciŭjn vilagmaljunulinojn kaj diris al la patrino:

»Kion vi faras, cŭ vi volas mortigi la infanon?«

»Kion mi faru, kiam li kriadas kaj gĉmadas.«

»Do venigu la kuraciston, bonaj hometoj!«

»Sed la maljunulo ne iras.«

»Do mi mem iros. Sed gardu vin, ke vi ne permesu al tiuj sorciĉtinoj transpasĉvian soĵlon.«

Kaj jam sĉ foriris.

»Kien iris baptopatrino?«

»Sĉ iris venigi la kuraciston.«

Auli konsideris en si mem, cŭ la kuracisto estas io bona aŭ malbona, cŭ lin oni endonas aŭ de ekstere alsĉmiras. Aŭ ... antaŭ liaj okuloj aperis la zorgoplena figuro de la baptopatrino, kiu, simile al la avino, klopode sercĉadas en siaj uĵetoj kaj kestetoj, volvajĉetoj kaj ligajĉetoj kaj sercĉas en ili—la kuraciston.

»Panjo!«

»Nu«, sĉ timigĉs pro la subita ekvoko.

»Unu kesteto de avino estas en la provizejo sub la bretaro, eble en gĉ estas la kuracisto.«

»La kuracisto ne trovigĉs en kesteto, li estas homo.«

»Homo,« miris Auli.

»Kuracisto estas sagĉ homo, kiu scipovas resanigi.«

»Cû mi ne estas sana?«

»Ne, vi estas malsana.«

»Malsana. Ha, tiel oni estas malsana? Kaj oni poste mortos?«

»Ne parolu tiel, karuleto!«

Sed la avino cîam diris: »Kuru, kuru ekstere, poste vi malsanigôs kaj mortos.«

»Vi ne mortos, resanigôs.«

Tiu »resanigôs« iom strange ehâdas en la oreloj de Auli. Li eksercâs en siaj ne multnombraj rememoroj. Vere iam diris ilia patro al Petsu-maljunulo: »Vi resanigôs kaj ankoraŭfoje edzigôs.«

»Panjo, cû ankaŭ mi edzigôs tiam?«

»Certe vi edzigôs, kiam alvenos la tempo.«

»Cû ankaŭ Häilu edzigôs?«

»Ne, Häilu ne edzigôs.«

»Cû la knabinoj ne edzigôs?«

»Ili ne edzigôs.«

»Sed mi edzigôs?«

»Jes, vi edzigôs.«

Auli iomete primeditis. Tiam li sfelatakis de alia flanko:

»Sed kion faras la knabinoj?«

»La knabinoj edzinigôs.«

»Do Häilu edzinigôs?«

»Versâjne sf edzinigôs, se ebligôs.«

»Sed mi ja ne edzinigôs?«

»Ne, la knaboj ne edzinigâs, ili edzinigas la knabinojn.«

Tiel. Gî estis suŝicê turmenta konversacio. Auli kunpremĉis dum doloratakoj la dentojn kaj suferis vire, por ruzete sciigĉi cê panjo, kio sĉi lin opinias esti. Kvankam la konversacio ne donis plenan certecon, tamen ec ĉiom estis bonvena. Auli estis nun kelkrilate kontentigita, nur la doloro en ventro, tiu—malsano.

»Panjo, cŉ tiu doloro estas malsano?«

»Jes, infaneto, malsano doloras.«

»Sed se oni batas per vergoj, cŉ ankaŭ tio estas malsano?«

»Tiam ne estas malsano, tiam oni punas.«

»Sed cŉ malsano ne estas puno?«

Cê panjo ec ĉa busô malfermigĉs: kia hometo li estas kaj kiel li demandas, ke ec ŝi—maljuna homo—scipovas diri nenion. Kio do el li farigĉs, se li restos viva.

Auli ne kontentis pri neplena scio. Li demandesploris, kiu sendas la malsanon, pro kio li sendas kaj cŉ ne povus la Patro Cĉela tiel arangĉi la aferon, ke la malsanoj tute ne ekzistu.

Dum kelka tempo regis silento. Tiam aŭdigĉs, simile al la »heŭreka« de Arkimedo, la ekkrio de Auli: »Hajleroj.«

»Kiaj hajleroj,« demandis la patrino, sed ne ricevinte respondon, sĉi opiniis, ke la infano deliras kaj sĉi lasis lin trankvila.

Auli sciis nun, ke la Patro Cĉela punas lin pro mangĉdo de hajleroj kaj miris nur, kiel Hĉilu, lia kunkulpulino, povis eviti la punon. Kvankam la afero lin treege interesis, tamen li lacigĉs kaj ne havis forton por plia demandado.

Li ekdormis por mallonga tempo kaj kiam li ree malfermis la okulojn, apud la lito staris fremda onklo kun stranga kaprobarbo kaj kun nazpinciloj. Staris kaj gaje ridadis:

»Nu, eta vireto, kio estas al vi? Cû klako en stomako aŭ pesto en intesto?«

Li mezuris temperaturon, esploris la pulson, rigardis al sia poŝhorlogo, prempalpis kaj masagiis, demandis kaj esploris. Cîes okuloj estis alnajlitaj al la kuracisto, en ili ardis senvorta demando.

»Cekinflamo. Brulumo en intesto. Bezonigâs apendiktomio. Oni devas lin operacii; nu, tranci, se vi ne komprenas. Vi devas tuj veturigi lin en la urbon, alie ...«

Li finis per gesto.

»Kiel ni, malriculoj, havigos la monon necesan?«

»Tjes, tion mi ne povas diri. Penu iel havigi.«

»Cû alie la afero ne estas arangêbla?«

»Alie ĝi ne estos, t-jes.«

Kaj por liberigi de la malagrabra konversacio, li turnas sin ankoraŭ fojon al Auli: »Adiaŭ, vireto, vi vidis la urbon kaj oni tie vin resanigos, tjes.«

Finita estis la vizito, la patro mem reveturigis la kuraciston.

Stranga sâjnis al Auli la absurda logiko: por resanigi, oni devas lin tranci. Kaj kiel oni lin trancos? Cû per tranci, kiel la patrino trancas el la sapokuirajo kubeton post kubeto. Kio restos tiam el li?

»Panjo, cû en la urbo oni trancos el mi kubetojn?«

»Kiajn kubetojn?«

»Cû tiel oni trancôs, kiel vi trancâs la sapokuirajôn?»

»Oni ne tiel trancôs.«

»Cû oni distrancôs en du partojn? Laŭlonge aŭ laŭlarge?»

»Oni entrancôs nur etan-etan vundeton kaj poste oni tuj kunkudros.«

»Cû per kudromasîno oni kudros?»

»Per malgranda ora kudrileto kaj silka fadeno.«

Al Auli rememorigâs liaj etaj vundetoj, kiujn neniu kunkudris per ora kudrileto, nek per silka fadeno, sed al kiuj oni metis pice-rezinon kaj kiujn oni bandagis per mola cîfonajô.

»Sed, panjo, cû bandagi oni ne povas?»

»Oni ankaŭ bandagâs.«

»Panjo, mi ne volas, ke oni min kudru.«

»Do oni ne kudros, ekdormu nun!«

Auli fermas la okuletojn, sed lia vigla kapeto laboradas. Bonege, se oni ne kudros. Tiuj onkloj estas tolereblaj. Sed ...

»Panjo, cû oni trancôs en la fingropinton?»

»Ne, en la ventron, kara fileto.«

En la ventron? Terurege! Kiel la rano estis enrancîta de la patro per falcîlo.

»Sed tiam ja eligôs la intestoj.«

»En intesto trovigâs la malsano. Alie ne eblas vin resanigi, oni devos elpreni de tie la kaŭzon de malsano.«

Al Auli mankas forto por daŭrigi la demandadon. Tiom da novaĵoj, perfoje, ja turnadus kies ajn kapon.

La panjo eliris kaj restigis Häilun gardadi la malsanulon. Iu stumble enfalas trans la sojlo: Petsu-knabo. Häilu gluigâs proksime-proksimege al la frateto, preta cîumomente elgrati la okulojn de la fremdulo, timante, ke tiu povus iel misfari al Auli. Sed Petsu-knabo mem havas câgrenegon: la gepatroj dungigis lin al bienetmastro por pasfado, kio malpliigis lian humoron je cent gradoj. Imagigâs eterna sklaveco, vipo kaj katenoj, dum hejme estis eterna bonestado: promenadi post la ununura bovino kaj ordoni al aliaj, kiom nur placâs. Tilma malice mokis: »Ne pensu, bubacô, ke vi nun laŭantaŭe bonfartos, oni altiros viajn orelojn al botostîpoj, la patrino mem diris!« Kaj evidente sî ankaŭ diris, alie Tilma ne sciis paroli pri tio.

Petsu-knabo estis tre humila kaj bonvola: ec ŝoje-ton ne ekparolis iel maldece. Li demandis kondolence pri la sanstato de Auli. Auli interpretis la aferon laŭ sia kompreno. La onklo kun grandaj okuloj diris, ke en lia intesto io brulas. Eble la knaboj de La Cîela Patro jêtis tien, en cî tiu nokto de hajlado, alumeton. Nun oni alimaniere ne povas elpreni, li devas veturi en la urbon; tie oni entrancôs en la ventron, elprenos la alumeton kaj kunkudros la ventron per ora kudri-lo kaj silka fadeno. Kaj nenio plu.

Petsu-knabo aŭskultadis kaj kapjesadis aprobe al tiom simpla resanigmaniero. Tiam li ekplendis pri sia malfelicô kaj sâjnis ec ĉe rimarki la cirkonstancan, ke tiurilate Häilu malkasê vidigis sian plezuron. Por li en la nuna momento estis tute egale, kiel rilatis

aliaj al lia afero, li cêfe bezonis iun, al kiu li povu paroli pri cîo, malpezigi la koron. Fine ankaŭ tiu cî temo elcêrpigîs kaj Petsu-knabo vidigis intencon de foriro. Antaŭe li longe sercâdis en la posôj kaj kiam li trovis la sercîton, li enmanigis gîn al Auli. La koron de Auli plenigis kompatemo senlima kaj homamo senfina. Li flustris:

»Mi bedaŭras.«

»Kion vi bedaŭras,« demandis Petsu-knabo.

»Ke ili vin fordonas.«

»Ho, bagatelaĵo, ne multe gî gravas por viro,« faronis Petsu-knabo kaj eksercîs la anson.

Auli seriozigîs, li rememoris pri io.

»Aŭdu!«

»Nu?«

»Cû via onklino estis iam onklo?«

Petsu-knabo ne kuragîs profani la solenan momenton per mensogado.

»Ne estis, mi mensogis.«

»Diru: Je Dio!«

»Je Dio, mi mensogis. Mia onklino neniam estis onklo. Pardonu al mi!«

Auli etendas la manon. Li estus tujmomente pardoninta al la tuta mondo, tiom granda farigîs subite lia koro. Petsu-knabo foriris. Auli rigardis la ricevitatan donacon. Ora butono (la oro tamen estis nur kupro) gî estas belega. Li alkudros gîn al sia jaketo. Kiel bona estas Petsu-knabo: li donacis al Auli oran butonon. Se ankaŭ Auli povus donaci ion al iu.

Subite Aulin ekregis granda ideo.

»Häilu, se mi trinkos, cû la akvo versîgôs en la inteston?«

»Mi ne scias, mi iros, demandas patrinon.«

»Iru, demandu, estu bona!«

Häilu iris, Auli tremis pro ekscito.

»Jes, la akvo versîgôs en la inteston,« diris Häilu reveninte.

»Do alportu akvon, sed tre multe! Kun granda krucô.«

Häilu alportis la akvon. Auli sin sidigis.

»Metu nun la orelon tien,—cî tien!«

Häilu metis la orelon al la ventro de Auli.

»Alpremigû proksimen—proksimen kaj aŭskultu atentege!«

Auli trinkis kaj trinkis, Häilu aŭskultadis kaj aŭskultadis.

»Cû vi aŭdis ion?«

»Mi ne aŭdis.«

»Cû vi vere ne aŭdis?«

»Vere mi ne aŭdis.«

»Diru: Je Dio!«

»Je Dio, mi ne aŭdis.«

Auli câgrenigîs. Estas ja malfacile disigî de sia favorata ideo. Auli volis helpi al si mem: estingi la bruladon en la intesto, sed nun Häilu ne aŭdis la sibladon de estingigô.

Por Auli komencigîs malbonaj horoj. Senhelpe—senkonsile cîuj staradis cê la lito—la patrino, la avino kaj Häilu, kelkfoje ankaŭ la patro al ili aligîs. Unu vocêtadis, alia konsolis, tria ploris kaj karesis la mo-

lan hararon kaj palajn vangojn, dum la kvara penis sêrci: »La malsano tuj finiĝu, mia knabo resanigiĝu!« sed la sêrco tute ne estis gaja sêrco, ĝi estis malgaja sêrco, altrudita, laŭsâjna sêrco, kiel povus sêrci komedianto havante en la koro obsedan suferon aŭ funebro. La doloro ekatakis emfaze kaj igis la etan suferanton sŭitegi je la tuta korpo, la hararo malsekigiĝis kvazaŭ ĝi estus ĵus lavita. Inter doloratakoj, la malsanulo trankviligiĝis kaj eĉ ridetis tra larmoj, kiel kelkafoje kaj pluvadas kaj la suno brilas samtempe. En unu el tiaj sunbrilaj momentoj Auli subite demandis:

»Cŭ la urbo havas grandan breton?«

»Kian breton,« ne komprenis la aliaj.

»Kie oni sin ban-vergas.«

»Ah,« divenis la patrino, »la urbo ne estas vaporbanejo, en la urbo troviĝas multe da domoj kaj pregêjoj kaj—vi ja mem poste vidos.«

»Sed cŭ la urbo estas malproksime, panjo?«

»Malproksime, karuleto, malproksime.«

»Sed kiel ni ĝin atingos, mi piediri ne povas, eble panjo min portos.«

»Ni veturos cêvale, eble per masîno.«

»Per tiu ci?« kaj Auli montris al la kudromasîno.

»Ne, per relvoĵmasîno.«

Nova febroatako cêsigis la demandadon. Sârtsu ekstere ekbojegis.

»Iru pririgardi, kial la hundo bojas,« ordonis la avino al Hâilu. Hâilu ne povis eĉ formovetiĝi de la

rando de l' lito, kiam eniris la baptopatrino de Auli kaj malantaŭ ŝi la patro.

»Kion vi kovadas tie ĉi; ekriprocis la baptopatrino, ke vi ne arangis vin por la forveturo, al vi ebligus pli frue forveturi.«

»Kion ni havas por arangiĝi,« ekmurmuris la patro kaj eliris por jungi la cêvalon, dum la patrino encâmbre preparis kion kunpreni kaj al la hejmerestontaj—al la avino kaj al Häilu—ordonadis rilate al la hejma mastrumado: kiom almiksi farunon al la trinkakvo de Maasik, kiomfoje mangi la porkidon dumtage, el kia silo preni la terpomojn, kia kokino ovumas en la subtegmento, kiaj ovoj estas vendendaj unuavice al la akaparisto kaj je kia prezo la duoj. La baptopatrino prenis el papervolvajô verdan delikatlanan kostumon kaj ekvestis Aulin.

La patro revenis el ekstere: »Nu, cû vi estas pretaj?«

»Häilu, adiaŭdiru nun al la frateto,« ordonis la patrino, »eble vi plu ne ...«

Kaj ŝi ekploris, Häilu sekvis la ekzemplon.

Auli vidis la aliajn plorantaj kaj aligis al ili.

»Kion ŝi faras, maljuna homino;« koleretis la patro, »vidu, kiel ŝi plorigas la infanojn senkaŭze, senkiale.«

La baptopatrino ekrapidis por konsoli Aulin: »Ne-nio malbona farigôs, mia baptofilo resanigôs, baldaŭ revenos kaj tuj baptopatrino vizitos.«

Kaj al la patrino: »Cêsu, kial vi plorigas la infanojn!«

Al tio la patrino: »Kiel mi povus alie, se mi estas tiom sentimentala.«

Fine oni venkis la sentimentalecon, sekigis la plorantajn okulojn, inspektis la karajn lokojn kaj ekveturis—direkte al la urbo.

Kiam renkonte veturis sinjoroj, la patro jam fruege turnis flanken. Sinjorino aŭ fraŭlino etendis al Auli la manojn kaj ekkrietis:

»Kiel bela knabeto! Se ankaŭ mi havus tian!« Kaj jam ili estis preterveturintaj.

La patro trifoje kraciĝis: »Fi, fi, fi! Eble ŝi sorcĝigadis la infanon. Nescieble, kiu kian okulon havas.«

Sed la patrino aliopiniis: »Gravaj sinjoroj la unuaj renkontiĝis. Eble ĝi antaŭdiras bonsâncon.«

»Eble,« cedis ankaŭ la patro kaj ekbruligis la pipon.

Fine Auli vidis ankaŭ la urbon. Nenion eksterordinaran ĝi al li prezentis. Io deprimis lin kaj malklarigis lian konscion. Aliokaze li certe multe havus por rigardadi kaj demandadi, admiradi la stratojn, elpendaĵojn, domojn, homojn, sed nun li estis indiferenta, apatia.

»Kien ni nun veturu,« demandis patro haltinte sur la strato.

»Mari ja diris: en klinikon.«

»Klinikon, klinikon, mi mem aŭdis, sed kie troviĝas tiu ĉi kliniko.«

»Demandu iun.«

La patro ekrigardis la homojn preterirantajn, salutis kelkajn fojojn: »Bonan tagon sinjoroj, bonan tagon sinjorinoj, bonan tagon fraŭlinoj,« sed la sinjoroj-sinjorinoj, fraŭlinoj movigadis kvazaŭ per risortoj streciĝantaj kaj ne povis sin haltigi. La patro transjêtis la kondukilojn al la patrino, desaltis de la veturilo kaj direktiĝis kun decida mieno al ia ulo.

»Bonan tagon, ĵunsinjoroj!«

»Ĵunsinjoroj« (tamen ne en pluralo!) havis violan nazon kun samkoloraj vangoj kaj rugaĵn elstarantajn okulojn.

»Ne incitu,« li ekkriis abrupte, »cû vi volas interbatigi, he?«

»Estu afabla, diru, kie estas la kliniko?«

»Kliniko? Kiun? Cêvalon? edzinon? infanon? vin mem? Nu? Rapide! mankas tempo. Kia kliniko? he?«

»Cû pluraj ekzistas?«

»Cîaspecaj! Por cêvalo veterinara, por edzino virina, por infano infana, por vi meme frenezulejo.«

»La infano malsanas,« aldiris la patro, sed la veloĵ de lia vidalvidulo subite eksvelis pro vento: cû li vidis iun aŭ opiniis, ke lin oni vidis, li forvaporigis senspure.

Virino, deflanke aŭdinte la aferon, gvidis ilin al la necesa loko. Tie cîo prosperis jam multe pli vigle, kvazaŭ oni estus atinginta post surmaraj sformoj kvietan havenon. Aulin oni metis inter litotukojn, kie li baldaŭ ekdormis, lacigita de la voĵagô kaj cîo ceterra. La patrino restis gardanta apud Auli, dum la patro

devis sercî al si noktejon aliloke. Li trovis gîn en iu korto-enveturejo, kie li dormetis sur la veturilo gîs matenigô. Kaj tiamaniere plurajn noktojn: li ne volis hejmenveturi, antaŭe pasis kelkaj tagoj post la operacio kaj oni estis pli-malpli certa pri resanigô. Ankaŭ la patrino ne fartis multe pli bone: kurbiginte la dorson sî sidadis apud la lito de Auli, nur por momentoj sî metis la kapon al la kusenrando aŭ al la mano, apogigânte kubute al tablo.

Kiam Auli vekigîs, katenis lian atenton plej unue la brilanta globeto sur la alta piedlokfosto de la lito, kiu placîs al li pleje el cîuj gîs tiam konataj objektoj. Gîn li volus havigi por kompletigo de sia malgranda havajô. Tiam li ekgêmetis: cîo ja estas tiel terure kara, kiel li aŭdis de la aliaj. Aŭdigîs la vocô de la patrino. Sî konversaciis kun iu. Pri li.

»Do oni jam operaciis?«

Oni operaciis, t. e. oni trancîs? Lin? Auli ree ekgêmis kaj iom pli laŭte. La patrino havis atenteman kordon kaj viglan pasôn.

»Cû min oni trancîs?«

»Malmultete. Tre malgrandan vundeton.«

»Ha.« La globeto brilis kiel antaŭe, sed cîrkaŭ gî kolektigîs nebulajô, komence maldika, sed iom post iom gî plidensigîs, gîs kiam cîo dronis en nebulo kaj alvenis nirvano. Kvazaŭ de senlimaj malproksimoj li aŭdis la paroladon de la patro, tiam oni flustradis, pasâdis sur la piedfingroj, sed la palpebroj de Auli estis treege pezaj. Ne nur la palpebroj, sed cîu molekulo, cîu atomo estis kvazaŭ najle fiksita al sia loko,

tiel ke li povis nek moviĝi, nek al io reagi. Kio alvenis, estis ne ordinara dormo kun songaj vizioj, sed kelka-tempa neekzistado, morto.

Kiam Auli rekonsciigis, ĉirkaŭ li agadis fremdaj manoj, klinigis super li fremdaj vizagoj, la patrino estis sôvita pli malantaŭen. Sed ŝi ĉeestis.

»Estu trankvila, vireto, ni zorgeme bandagôs vian vundon.«

Auli jam estis trankvila, permesis sin bandagi, aŭskultadis, kiel oni admonas lin ke li kusû ĉiam trankvile.

»Ĉio prosperos bone, li baldaŭ resanigôs,« oni diris; kaj la patrino gôjis.

Sed ne farigis ĉio tiel facile. Auli estis turmentata de soifo. Li petis, ke oni donu al li trinki.

»Vi ne povas nun, karuleto, atendu ĝis vi plisnigôs, tiam ...«

Facile estas diri: atendu. Auli komence ankaŭ provis sekvi la konsilon, sed ĝis kiam li povos elteni!

Baldaŭ li denove petis kaj ĉiam pli insiste.

»Mankas ĝuste la akvo!«

»Ordonu alporti,« li insistadis.

Sekvis riprocôj: »Vi ne volas doni al mi trinki.«

»Ĉu mi rifuzus, sed ...«

Oni malsekigis la lipojn, kies haŭto estis fendiginta pro sekeco kaj la krustan langon, per tukangulo trempita en akvon. Kaj nenion plu. Auli ne povis kusii trankvile. La patrino kun penego lin fikstenis. Pro la penego ŝi lacigis. Levis aŭtomate la krucôn al la lipoj.

»Mem vi trinkas, sed al mi ne donas.«

La patrino remetis la krucôn ne gustuminte ec ĝuteton: certe! la infano devas elteni kaj sî ne povas. Dum la trinkado estos malpermesite al Auli, ankaŭ sî ne prenos ec ĝuteton en sian busôn.

Auli estis regata de soifosento kaj de fantazioj pri trinkado. Li deliris kaj cîuj liaj halucinacioj turnigadis cîrkaŭ unu kaj tio sama.

Jen li vidis la bestojn, kiuj cîuj trinkadis: bovoj, cêvaloj, sâfoj. Ec ĉa hundo kaj kato lekadis avida la akvon. Kokoj rektigis la kropojn kaj levis la bekojn supren, malantaŭen kurbigante la kolojn. Cîuj ili trinkadis kaj trinkadis senhalte, sencêse.

»Panjo, ili fortrinkos la tutan akvon,« ekplendis Auli.

»Kiuj ili?«

»Kokoj.«

Memorigis nur la lasta cênero de la vizio.

»Estu trankvila, karuleto, nek kokoj, nek iu alia povos fortrinki la tutan akvon.«

Poste Auli estis hejme. Prenis el la sitelo akvon per krucô. Sed Petsu-knabo forprenis la krucôn kaj la akvon fortrinkis, prenis la sitelon kaj ankaŭ ĝin malplenigis. Iris al ilia puto, malsuprenklinigis kaj ektrinkis ...

Ili estis en la sŭitbanejo: la patro, patrino, Auli, Hâilu kaj la avino. Auli estis turmentata de soifo.

»Panjo, mi volas trinki,« li insiste petis.

»Hâilu, donu al li per pokaletto el la tino,« ordonis la patrino.

Häilu iris al la tino, kaptis gîn ambaŭmane cê teniloj, klinigis kaj ektrinkis. Subite la tino falis flanken kaj la akvo elfluis al la planko.

Auli ne plu povis eliri el la vaporbanejo. Estis varmege, sed la avino cîam per granda cêrpilo versâdis akvon al la vaporforno.

»Avino, plu ne versû akvon, mi ne eltenos la varmegon, portu al mi akvon!«

Sed la avino sâjnigis sin surda kaj daŭrigis la akvo-versâdon. Tiam alvenis Häilu kun akvopokaletto postdorse kasîta, por ke la avino ne vidu; palpebrumis al Auli: »Prenu kaj trinku!«

Auli volis ektrinki, sed la avino intervenis, forprenis la pokaletton kaj kolerete diris al Häilu:

»Vi ne rajtas doni trinki al la infano.«

Auli malfermis la okulojn. Apud la lito staris la patrino kun akvopokaletto en la mano, fremda onklino tenis sîn je mano kaj severe diris:

»Vi ne rajtas doni trinki al la infano. Cû vi ne aŭdis, kion la kuracisto diris?«

Kaj sî forportis la pokaletton.

Felicê, fine alvenis dormo kaj forportis Aulin en mondon alian kaj pli bonan. Gî estis plu nek la jûsa duondorma delirado, nek la antaŭa estado en la abismoj de la morto, sed proksima al la trankvila refresîga normala dormo. Post la vekigô, matene, la suferado pro soifo ne sentigis tiel akre, kaj kiam oni permesis doni per tekulereto guteton al la langopinto, Auli montris al la granda akvokrucô kaj diris:

»Kiam ni hejmeniros, ni portos al ni tiel grandan krucôn kaj donos el ĝi trinki al Häilu *tiom, kiom ŝi volas.*«

La patro, kiu restadis en la urbo tiun kaj du aliajn tagojn, ofte vizitis kaj foje alportis orangôn.

»Nur ne forglutu,« avertis la patrino, doninte al Auli pecon da orangô por ke li sucû el ĝi la sukon.

»Mi ne forglutos, panjo kara, cû vi entute al mi ne fidas,« petege diris Auli kaj por prui elprenis la orangôpecon el la busô.

Fine—en la tria, kvara tago—la patro ekveturis hejmen. La patrino donis instrukciojn al la patro kaj sendis ilin kun la patro al la hejmanoj, sed, post cûj cî zorgoj kaj penadoj, en la kapo regadis kaoso; ne unu fojon ŝi implikigis kaj rekomencis kaj finfine diris la patro: »Mi nenion plu memoras el cûj viaj diradoj.« Auli, de sia flanko, sendis salutojn al Häilu, kaj al avino, kaj al baptopatrino, kaj ...

»Min ne multe oni trancis, nur etan vundeton; mi plu la akvon ne tralasas, al mi oni donas jam sufcete trinki. Donu al Häilu multe-multege trinki. Kaj al Maasik. Kaj al cûj.«

En la sekva tago la stato de la malsanulo pli malbonigis. Atakis febro, la etulo ree jêtigadis kaj deliris. Nostalgio ekregis la infanon, li ekpetegis la patrinon: »Panjo, mi volas hejmen.« – »Vi estas malsana, resanigu, tiam ni tuj ekiros.« – »Mi ja estas sana, mi morgaŭ resanigis,« asertis la knabeto kaj penegis foriri, ciam foriri. Tiam li vidis sin hejme. Häilu venis renkonte plorante kaj demandis: »Auli, cû vi ree estas

sana?« – »Jes, mi estas sana, sed kial vi ploras?« Häilu ne respondis. »Mi nun pasĉados kun vi Maasikon,« ekparolis Auli. Häilu pli malgaje ekploregis kaj diris: »Ni ne havas plu Maasikon.« – »Kiel ni ne havas? kie ĝi restis?« – »Oni ĝin vendis, la patro bezonis monon por pagi pro vi, ke vi estis en la urbo.« Auli malgajigis: »Baptopatrino, vi promesis pagi por mi kaj nun vi lasis forvendi Maasikon. De kie ni nun ricevos la lakton kaj buteron kaj nutraĵon por grasigi la porkon? Baptopatrino se mi tion sciis, mi ne estus irinta en la urbon.« Tiam alvenis la baptopatrino kun granda bela bovino cêflanke. »Mi donacas al vi bovinon multe pli bonan ol Maasik.« – »Baptopatrino, mi ne volas pli bonan, mi volas nur Maasikon. Tiu ĉi bovinego multe mangêgas, la patro ne povas havigi al ĝi sufiĉe da fojno.«

Kaj subite la bovinego ekmangis. Ĝi mangis kaj mangis kaj mem nur ĝemspiregis. Ĝi formangis iliajn brasikojn kaj napojn de sur la bedoj apud la dompordo, formangis la cêdomajn hordeon kaj pizojn, formangis la berarbustojn kaj jam disrompadis la fruktarbojn: kaptegis busên la brancêgojn kvazaŭ pajlaĵon pofaske kaj mem ĉiam pligrandigis kaj plialtigis simile al monto.

Kaj subite estis tie Maasik. Ĝi blekis: »Nenien mi estas vendita.« Kaj ekluktis kun tiu granda bovinego. Sed Maasik ja estas malgranda kaj malforta, ĉu ĝi povos venki la alian. Tamen, malgraŭ ĉio. Rigardu: la bovinego sin retiras. La bovinego cedas al la malgranda Maasik, ĝi ne povas ĝin venki. Tiam Auli devis

foriri ien malproksimen gastadi. Li kontraŭvole devis. Li estis en nova vestaro, piedvestita, nur necesis ekiri. Neniu, kiun li kunvokis, konsentis lin akompani. Panjo ne, paĉjo ne, Häilu ne, avino ne, baptopatrino ne, neniu volis, ec ĉe unu animo.

Auli malfermis siajn grandajn, febrajn okulojn kaj rigardis al la patrino kun fremda forestanta rigardo.

»Panjo, ordonu, ke Häilu kun mi kuniru!«

»Kien?«

Respondo ne ricevigis.

»Häilu ne estas tie ĉi.«

»Tiam vi mem kuniru.«

La patrino sciis nenion por diri.

»Sed kiel mi iros tutsola«, eligas el la turmentita animo korsira vekrio.

La kompatinda patrino pensis, ke Auli ekiros tien, kien irante nenia mortemulo havas kuniranton, nek akompananton.

Kvankam la mateno trovis Aulin en tiu ĉi valo de doloroj kaj ec ĉe pli fresan kaj pli viglan ol antaŭe, tamen la patrino ne kuragis ne sciigi al la hejmanoj, ke la stato de Auli pli malbonigis, ili rapide veturu lin viziti.

Alvenis iutage la baptopatrino kaj Häilu. Auli estis tre esperiga: oni diris, se la resanigo tiel progresos, la knabeto post unu semajno plu ne bezonos la klinikon. La baptopatrino tuj demandis, kion Auli volas por donaco. Auli montris fingre la litoglobeton kun argumento: »Ĝi brilas.«

»Gûste gîn ni ne povas ricevi, sed ni portos ion alian, samspecan.«

Kaj sî alportis ion tiaspecan, brilantan, ec pli grandan kaj pli belan. Sed Auli, en la profundo de sia koro, ne sentis sin kontentigita, ke li ne ricevis *gûstetion*, kion li deziris. La câgrenon forigis nek ora birdo, nek argênta sîpo, nek vitraj globetoj kun belegaj diverskoloraj florornamajoj.

»Baptopatrino, kial vi alportis tiom multe, forportu, mi ne volas tiom multe,« diris Auli malgaje. Cîuj cî ja estis objektoj, kiuj neniam povis farigî lia plena posedajô. Oni formetos ilin kaj li povos rigardi ilin maloftege, gardante penege, kvazaŭ sian beatecon, câr frakasigô kostus multe da larmoj. La baptopatrino ne komprenis sian favoraton. Sî ekkoleretis kaj diris ofendite:

»Se vi ne volas, mi donacos ilin al Häilu.«

»Baptopatrino, mi ja volas, sed ...«, ekplendis Auli. Kiel komprenigi, kial li estas tiel malgêntila kaj nek gôjas, nek jodlas, kiel oni atendis de li.

»Panjo metos en srankon,« li diris fine.

»Sî ne metos en srankon. Ili tutplene apartenas al vi: vi povos ludadi kun ili, kiam nur al vi placôs, vi povos ilin disrompi, fordonaci, perdi, neniuj rajtos vin reciproci pro ili,« trankviligis la baptopatrino.

»Ha,« kaj la pimpa vosto do ora birdo per unu ek-tiro forsîrigis.

»Kial vi disrompadas,« koleretis la patrino. Sed Auli ekridis kaj ankaŭ la aliajn ridigis: certe, kial gî tie

pendacâs kvazaŭ ĝi prezentus Dio scias kian gravajôn.

Ankaŭ Häilu havis siajn montrindaĵojn. Iom post iom oni kutimigis al la objektoj kaj ekkonversaciis. La baptopatrino pli konversaciadis kun la patrino, Häilu kun Auli. Auli volis aŭdi pri la hejmo, Häilu parolemis pri l' voĵagô, pri l' urbo, pri kalesôj veturantaj sen cêvaloj, pri vendejoj kaj pri belaj objektoj, kiujn oni vendas en ili.

La vizito de baptopatrino kaj de Häilu servis kiel ĝojiga distro: distrigis Auli cê sia enuiga kusâdo en la lito kaj ricevis iom da helpo la patrino cê sia flegadogardado. La disigô de la vizitantoj ne estis tre malgôjiga. Auli sciis nun, ke li devas resti en la urbo nur dum kelke da tagoj. »Mi estas jam plejparte sana,« li diris cê adiaŭo, »kaj ne frakasigâs, ec kiam mi pasâdas.« Kun tiu cî ĝojiga informo Häilu kaj la baptopatrino reveturis hejmen.

La resanigô progresis kaj Auli iom post iom rericevis sian antaŭan formon. Nur lia pensado igis ia miksaĵo de fragmentaj imagaĵoj. La pensoj elhejmaj ne kuragis kunveni, la novaj, cîtieaj, ie en la mallumo cîrkaŭvagadis kaj ne kuragis alproksimigi, samkiel la bestoj kaj birdoj malsovagiĝintaj ofte estas tre malkonfidemaj al la fremduloj kaj spite cîujn invitojn kaj logojn evitadas ilin dum longa tempo, ĝis fine, post pli longa konatigô, ili alkutimigâs kaj hejmeigâs. Inter pure-hejmaj pensoj troviĝis ankaŭ tiaspecaj, kiuj cîe estas enhejme: ili postvenis ankaŭ cî tien, kaj kiam la malsano pli malfortigis, revivigis kelkaj iamaj su-

spektoj. »Kiam oni malsanigâs, oni mortas; kiam oni resanigâs, oni edzigâs,« staris kvazaŭ surskribo sur la disvoj-montrilo. Li ne mortis, do cû li devas resanigî gûste por tiaspeca frenezajô? La onklino, kiu iam malpermesis doni akvon al Auli, ciûtage proponas sin por edzino kaj nomas la patrinon bopatrino, malfacile estos liberigî de sî.

La vorto »edzino« en la imago de Auli havis malklaran, samtempe malsimpatian signifon. La malklarecon malpliigis, sed la alian pliprofundigis la sekva cirkonstanco. En la malsanulejo mortis infano. Alvenis, por lastfoje rigardi la lokon, kie la etulo estis kusînta, la geedzoj, liaj gepatroj. La viro kun afable ridantaj okuloj tiom placîs al Auli, ke li nerimarkeble proksimigîs al li iom post iom kaj fine staris antaŭ la geedzoj.

Subite la virino ekrigardis pike kaj malamike.

»Kion vi okulacâs, ranacô! Prefere vi estus mortinta ol mia eta Vello.«

»Ne estu maljusta, Lemnik,« admonis la edzo. Aulisentis sin ofendita gîs la korfundo; li rapidis al la patrino kaj demandis montrante fingre al la edzino:

»Cû sî estas edzino, panjo?«

»Ne montru per fingro, tio ne decas.«

»Cû sî estas edzino,« insistis Auli.

»Sî ja estas,« respondis la patrino.

»Tiam—mi—neniam—edzigôs.«

»Vi edzigôs, kiam vi maturigôs.«

»Tiam—mi—ne volas—maturigî.«

La patrino klarigis: premega funebro igas la homojn esti malĵustaj; ili ŝajnas tiam pli malbonaj ol ili efektive estas. Auli intencis konsoli la funebrantojn, donacante al ili ĉiujn siajn belegajn ludilojn, sed la patrino malaprobis la intencon: maturaj homoj ne bezonas ludilojn; tiuj por ili havas nenian valoron.

La sinjoro kun afabla rideto ekskuzadis sian edzinon: ŝin treege ĉagrenas la perdo de la sola infano, tial ŝi parolis tiel malafable, sed alie ŝi... kaj li proponis al Auli frandaĵojn. Auli demandis okule la patrinon.

»Akceptu, akceptu!«

Auli akceptis.

Auli iom post iom konatigis kun la homoj de tute nova flanko ol ĝis nun. Hejme li estis interrilatanta kun du specoj da homoj: la unuj estis al li bonaj sen ia hipokriteco, kiel liaj hejmanoj kaj la baptopatrino, la aliaj—kiel Petsu—knabo kaj entute ĉiuj Petsu—anoj—estis al li malbonaj, sed plejparte ankaŭ tute sincere. Ĉi tie oni rilatis al li laŭŝajne bone, sed Auli sentis, ke al tiu boneco mankas io, kio igus lin perfekta.

Fremda ŝajnis al Auli la nova medio dekomence, pli fremda ĝi farigis nun. Hejmsopiro lin kaptis per potenco de naturfortoj kvazaŭ inter la muroj de malliberejo. La tiea vasteco estis tre malvasta; ĉiujn ĉirkaŭis nevidebla kovraĵo, kiu malhelpis la liberan agadon, la liberan paroladon, eĉ la liberan pensadon. Ankaŭ post tiuj ĉi muroj, sur la stratoj, la homoj estis kovritaj per tiu kovraĵo. Auli povis eliri kelkajn fojojn kaj sufiĉe bone observadis per siaj

klarvidaj okuloj. Li sciis, kial la domoj havis elpendaĵojn kun surskriboj. Sed ec ĉie, kie ili mankis, la elpendaĵoj halucinigis. Ec la homoj ŝajnis havi surskribojn sur la fruntoj. Ili estis ne simple homoj, kiel Auli kutimis vidi hejme, sed sinjoroj, laboristoj, komercistoj, bazarvendistinoj, veturigistoj, policistoj, militistoj, lernantoj, almozetantoj, kanajloj, stratobuoj, malpurajistoj, drinkuloj kaj amasego da aliaj, ĉiu en sia sĉelo, kiu malhelpis lin esti simple homo. Ŝajnis al Auli, kvazaŭ li mem ricevus ian krustan sĉelon: li ne estis plu Auli, sed iu »malsanulo« kaj panjo ne estis plu panjo, sed »la patrino de eta paciento.« Aŭdi tion ĉi efikis same, kiel tusi ion abomenan aŭ ec ĉpreni ĝin al la lango. De tio oni volus laŭeble plej frue liberigi. Kaj al Auli ŝajnis, kvazaŭ li neniam povus de tie foriri.

»Panjo, kiam ni foriros?«

»Baldaŭ, baldaŭ, post kelke da tagoj.«

»Post kiom kelke da tagoj?«

»Kvar-kvin aŭ tiel.«

»Sed kiel ni hejmenvenos?«

»Pacĵo alveturos por nin hejmenporti.«

»Sed se li ne alveturos?«

»Certe li alveturos.«

Auli treege timis, ke eble la patro tute ne venos kaj tiam ili devos por ĉiam resti en la urbo. Tio estis la plej malbona el ĉio povanta okazi en la mondo. Kompare al tio, al Auli ĉiuj liaj antaŭaj timoj ŝajnis ridinde bagatelaj. Prefere povu farigi ĉio: la Ĉiela Patro lin mortbatu, fantomo formangŭ, li mem igŭ knabino aŭ la kuracistoj lin ĉi tie pulvorigu; sed ke li plu

ne povos hejmenveturi, tio estas la plej malbona el cîuj malbonaĵoj. Tiun cî timon ne povis forgesigi ec[^] tio, ke Aulin, por lin distri, oni kondukis en kinon kaj menagêrion kaj ke la patrino penis lin cîamaniere kuragîgi; la knabeto cîam demandadis, kiam la patro alvenos, kiam li alvenos. Se oni aŭdis ion veni. Auli tuj ekkuris por vidi, cû ne pacĵo estas; ec ĥokte li desaltis de la kusêjo kun ekkrio »Pacĵo venis!« kaj kuris renkonte al la patro, kiu tamen ne venis. Ec ĥa patrino ekmurmuris: »Kion li tie atendas, ke li jam ne venas; cû li ne scias, kiom kare li devas pagi pro cîu tago.«

Nu, fine tamen, por la pleja gôjo de Auli kaj de la patrino, alveturis la patro. Al la aliaj li aperis kvazaŭ savangêlo, sed mem li estis plena de la plej amara malbonhumoro: imagu nur, la baptopatrino igis lin veturi per trajno, per la sama stulta trajno, pri kiu oni neniam estas sagâ, kiam gî alvenas aŭ kiam gî forveturas, kiam oni devas ascendi aŭ kiam descendi. Ankaŭ reveturi oni devis per trajno kaj jam tiu cî cirkonstanco sufiĉe malpliigis ankaŭ la gôjon de Auli kaj de la patrino.

La patro, kiel pli sperta en la trajnoaferoj, tuj rapidigis la aliajn: »Movigû, movigû pli vige, alie ni ne trafos la trajnon (kvankam gîs la trajn-ekiro estis plenaj du horoj), ni jam ekiru!« Li mem sufiĉe rapide arangîs siajn aferojn cê la »superuloj« kaj câr ankaŭ la patrino kaj Auli ne devis kunpreni la trezorejon de l' Rusa imperio, oni baldaŭ povis ekmarŝi al la stacidomo.

Ili devis sufiĉe longe atendi la trajnon. En la vagono kompreneble ne sidlokojn ili ricevis, sed staradis kun la portajôj enmane kvazaŭ friponoj antaŭ jugotablo; ili ne scipovis aŭ ne kuragiĝi formeti la portajôjn. Dio scias, ĉu oni povas. Eble ia fripono forŝtelos.

La patrino tuj ekriprociĝis la patron.

»Vidu, kiom ni atendas; eblus aceti ion-alian en la urbo, nun staradu kaj gapadu.«

»Kuru acetadi, ne estas malpermesite!«

»Jes, kuru acetadi, sed se la trajno tuj ekveturos kaj min postlasos.«

»Eble oni prokrastos pro vi la forveturon. La konduktoro frunte starados manĉeorele, ĝis kiam vi revenos el la urbo.«

Dum gepatroj kverletis, Auli observadis virinegon, kiu simile al karnamasego kusaciĝis surbenke kaj terure ronkadis, kun musaro ĉe la malfermegita buso.

»Panjo, vidu: la virino kaptadas per la buso la musojn.«

Subite la mano de la virino ekkaptis la jaketon de Auli, la buso eksmacis: »Njam, njam.« Auli ekkriegis:

»Panjo-o, la sorĉistino min formangos.«

»Certe la sorĉistino formangos vin. Ĉu vi refoje diras, ke la virino kaptadas per la buso la musojn?«

Auli rifugiĝis sub la flugilo de la patrino kaj time observadis de tie la kruelan virinon, kiu, krom musoj, eĉ lin ne rifuzus uzi por tagmango.

»Panjo, la virino ja ne formangos min, ĉu ne?«

»Nepre mi formangôs; mi ne indulgos alie, nur se vi min edzinigos.«

»Panjo, ni foriru de tie cî« ekpetegis Auli kaj tiris kun si la patrinon al alia flanko, mem akre atentante la virinon, kiu postkriis: »kapti, kapti, kapti.«

En iu stacio ascendis la baptopatrino (cû alie la patro estus veturinta pertrajne) kaj forigis cîujn maloportunajôjn.

Tute aliaj farigîs la homoj: trovigîs loko por sidi, tablo por mangî, busô por paroli.

Ankaŭ la humoro de Auli plibonigîs. Li forgesis baldaŭ la fremdan malican urbon kaj klinikon, de kie li venis, kaj pensis nur pri tio, kiel li alvenos hejmen. La hejmon li atingis baldaŭ kaj tie ni lin lasos—al favoro de cîuj penatoj.

II.

Auli revenis el la urbo, kie al li estis farita apendiceltrancô.

Kiam malpliigîs la gôjo pro hejmenreveno, kiam la festotaga soleneco sângigîs en labortagan ordinarecon, Aulin komencis maltrankviligi ia interna malbonsento: li plu ne estis la antaŭa, li ne estis homo en la *plena senco* de la vorto, al li mankis io, io cê li estis ne *laŭantaŭe* sendifekta. Sekrete li malkovris la cikatron kaj observadis. Jen gî estis—kvazaŭ sanganta svelajô cê la ingveno; la morto estis lin ekfrapinta per sia falcîlo kaj neniu povis forigi la spuron. Auli rigar-

dis sin-laŭ diroj, aŭditaj de aliuloj—homo difektita, kaj insiste li petegis en sia dumvespera pregô: »Patro Cîela, forigu la cikatron, faru mian haŭton ree pura,« sed kun cîama trompigô li devis konstati, ke la pregô ne havis la deziritan eĥikon: la cikatro persistis sensângê sur sia loko; kiel sangsucînta serpento ĝi sĥveladis kaj jukadis kvazaŭ dum haŭtdeskvamado.

»Panjo, cŭ ĝi cîam restos tia,« demandis Auli jam cent kaj unuan fojon kaj cîam kun la timetema espero, ke eble sî diros: ne; sed cîam la patrino respondis same: evidente ĝi restos.

»Diru, ke ne restos,« petis Auli kelkafoje.

»Kial mi diru?«

»Eble tiam ĝi ne restos.«

»Malsagŭleto, cŭ tio helpas.«

Sed Auli estis konvinkigînta, ke se la patrino dirus laŭ lia deziro, nepre farigŭs tiel. Aŭ, se sî alblovus aŭ alkracŭs, eble dirus sian »keermus-kaarmus«, aŭ ion alian. Sed la patrino ne volas. Auli ne scias kial. Malbona sî ne estas, alie sî ne estus fleginta Aulin, ankaŭ klopodojn sî ne evitadas, kial sî do rifuzas?

»Panjo, kial vi ne volas?« – »Kion, karuleto?« – »Ke la cikatro forigŭ.« – »Mi ja volas, kial mi ne volus.« – »Do diru aŭ faru ion.« – »Kion mi devas fari?« – »Kiel vi forigas doloron aŭ tiel.« – »Sed tio ja ne ...«

Kaj la patrino klarigas, ke sîaj scioj ne cîam sufcîas. Jen ekzemple la malsano, pro kiu ili devis veturi en la urbon. Auli aŭskultas kaj lin ekregas timo: do ekzis-

tas malfacilajôj, kiuj superas ec ĉla kapablojn de panjo.

»Sed ankaŭ vi veturis en la urbon,« li diras post longeta meditado.

»Vere mi veturis.« – »Por flegadi min, cŭ ne?« – »Certe por flegadi vin.« – »Kaj vi resanigis min.« – »Ne mi sola ...«

»Sed tamen vi pleje el cŭj aliaj, mi scias,« finas Auli kun plena certeco pri la scioj kaj povoj de panjo, kiuj superas tiujn de cŭj aliaj, cŭr sŭ estas ja panjo. Se jam panjo nenion povas fari, la afero estas tute senespera kaj ne valoras pri gŭ pli longe meditati.

»Do gŭ estu,« ekgŕmetis Auli.

»Kio?« – »La cikatro.« – »Eble gŭ poste malaperos.«

»Do malaperos,« li ehâdas gŭjkrie. – »Povas esti.«

Tiu »povas esti« de la patrino valoras kelkajn »estas« de aliaj. Panjo kredas, ke la cikatro malaperos. Ni gŭju! Auli ekkuras per la tuta forto de siaj piedoj (ne atentante ec ĉla malpermeson pri kurado) en la pastŕjon al Hâilu.

»Hâilu, Hâilu«, li ektrumpetas tiel forte, ke la fratinino saltlevigâs pro ektimo.

»Fi, fi, fi, kial vi kriacâs, korvido!«

»Mi scias, la cikatro malaperos, panjo mem diris.«

»Do la cikatro malaperos,« rikanas de post arbusto Tilma de Petsu.

»Certe la cikatro malaperos. Mi demandis de panjo, cŭ malaperos, kaj panjo diris, ke povas esti.«

»Do povas esti. Sed povas ankaŭ ne esti? Cŭ ne povas? Cŭ?«

»Ne povas.« – »Kial?« – »Se panjo mem diris.«

Tion Tilma certe komprenas. Sĭ ec ĥe disputus, sed en sĭ logĉadas tia tentema diableto, kiu sĭn igas. Tilma havus multe por diri rilate al tiu cĭ »povas esti«, sed en tiu momento sĭaj interesoj direktigĉas aliloken.

»Kie trovigĉas la cikatro,« sĭ demandas Aulin.

»Tie cĭ,« montras Auli la lokon sur la vestaro.

»Montru pli precize, nudigu la lokon.«

»Ne montru,« malpermesas Hĉilu.

»Kio *al vi* farigĉs, ke vi kriacĉas,« koleretas Tilma.

»Kial li gĭn montru.«

»Cŭ vi jĉluzas? Rigardu ankaŭ vi, se placĉas, mi ne malpermesos.«

»Cŭ vi ne hontas, granda knabino, kion vi volas tie vidi!«

»Tion, kion vi ne havas por montri.«

»Bridu iom vian langon!«

»Certe tian cikatron vi ne havas.«

Cĉar la interrilitoj tre akrigĉs, Tilma ne povas kontentigi sian scivolemon, kompreneble por sĭa plej granda malplezuro. Por vengĭ, malproksimigĭnte sĭ ekkantas parte de aliaj aŭditan, parte memfaritan mokokanton pri Hĉilu (memfaritaj estis cĉfe la sĉngĉj de propraj nomoj):

»Fama Hĉilu de Marĉrando, iras ĉirkaŭ vi marĉando ktp.«

Kvankam la kanto estis pri iu Mardu Maali, por Tilma tio ne multe gravis: gĭ estu, Hĉilu tamen pro gĭ

koleras. Kaj sî koleris.

»Kial vi venis tien cî,« sî ekriprociĉ Aulin.

Auli ec ĵa busôn malfermis pro miro: cû li jam ne diris, ke ... ke ...

»Sed tio estus direbla ankaŭ poste.«

»Kiam poste?« – »Kiam mi hejmenvenos.«

Nekomprenebla igiĉ subite la mondo por Auli: li cîam estis la homo de momento, kiu estis okupata per ununura ideo kaj ĝin li devis tuj malkaŝi al iu, sed nun Häilu diras, ke ... Cû eblas tiel cîrkaŭvagadi kun sia ideo kaj atendadi?

»Cû vi povas tiel?« – »Kiel?« – »Ke vi ne tuj ekparolas.« – »Pri kio?« – »Se vi ion scias aŭ meditadas en vi mem.« – »Mi povas, kial ne.« – »Sed mi ne povas.«

Auli rigardis Häilun kun respektigo: ĵen kia sî estas, preskaŭ kiel panjo, multe pli sagâ ol Auli.

»Ekiru nun hejmen;« ordonas Häilu. – »Mi ne volus.« – »Se vi ne iros, vi malvarmumos kaj ree malsanigô. « – »Mi ne malsanigô. « – »Iru, iru!«

Obee ekiris Auli, malrapidege, kvazaŭ hundo, kiun oni irigas al paŝejo. Baldaŭ kaŝis la arbustoj Häilun kaj tiam plirapidigis la pasâdo de Auli.

»Kien vi tiel rapidadas?«

Aj, estis Tilma, kiu subite aperis de post arbustaro.

»Mi—hejmen ...,« balbutadis Auli.

»Hejmeniro ne urgâs. Hejmo ne estas rano, kiu forsaltas. Cû al vi ne placâs en arbaro?«

»Häilu ordonis, ke mi iru hejmen.«

»Kion sî komprenas. Venu al mi, mi vin ne pelos hejmen.«

»Sed Häilu, sed patrino ...,« hezitas Auli.

»Häilu, patrino! Kia viro vi estas, se vi timas virinojn!«

»Ili ne estas virinoj.« – »Kiu do ili estas, cû viroj?«

Por viroj Auli ilin ne konsideris. »Sed la patro,« Auli penis kapti dronante la lastan pajleron.

»Vi ne pasigos cî tie jaron. Poste vi iros. Vi diros, ke vi lacigîs kaj sidante iom ripozis.«

Kaj jam la tentantino kaptis la manon de sia viktimo kaj trenis lin en sian kasêjon.

Gî estis kabanacô, plektita el brancôj (heredaĵo de l' frato), kun kusêjo el muskoj kaj herboj, kun fajrujo el granito, ec kun tablo kaj benko, fiksitaĵ al palisetoj kojnitaj en la planko. Plena luksaĵo siaspeca, de Auli pli frue ne vidita kaj entuziasmiga. Kvankam Auli estas granda amiko de Petsu-knabo, tamen cî lasta neniam montris al li tiom da fido, ke li estus montrinta al la amiko sian bienon. Sed Tilma, jen, kiel bona sî estas: nenion kasâs de Auli. Tian konfidon Auli kapblas laŭvalore taksi.

»Montru nun al mi la cikatron!«

Auli hezitas: sâjnas hontige nudigi sin en cêesto de fremda knabino.

»Kia knabo vi estas, ke vi timas.«

Ec tia ofendo de vira indeco ne povas venki la hontemon de Auli.

Tilma ne paciencis por plu atendi. Rapide sî nudigas la koncernan lokon kaj ekridetas:

»Oj, oj, kiom oni trancîs. Gî ja devis esti dolorega.«

»Suficâs. Nun vi vidis,« maltrankviligâs Auli kaj penas sin rekovri.

»He-vi ja ne malvarmumos. Mi povas stari nude, kiom oni nur volas,« sî diras kaj observas plu brilkule kaj brulvange. »Ho, vi mizerulo, kiel ili vin trancîs, kiel ili vin ja trancîs.«

»Aj, ne ...« – »Nu-nu-nu, kio estas al vi?« – »Lasu min!« – »Do cêsu! Cû oni aŭdis, ke knabo kriadas kaplite de knabino; oftege male okazas.«

La malfelicâ Häilu ec êsongê ne povis antaŭvidi, kia surprizo sîn hejme atendos.

»Kie estas la infano,« koleris la patrino kaj sâjnis preta kapti Häilun cê harligo.

»Bonan vesperon, cû mi devas scii, kie li estas,« ekprotestis Häilu.

»Li ja iris al vi.« – »Mi lin ne vidis.« – »Ne mensogu!« – »Do mi mensogas, se oni al mi ne kredas.« – »Vi-gardu vin ...« – Fine panjo tamen iom plikvietigîs. »Nu, kie li tiam ...,« sî parolis en si mem. – »Eble li iris al Tilma de Petsu.« – »Kia diablo portis lin tien?«

Häilu certe sciis la kaŭzon, sed ne kuragîs diri: eble panjo laŭ la dirajô ricevos tiel klaran imagon pri cîo okazinta sur la pasêjo, kiel Cuvier laŭ la ostopeco pri antaŭdiluva estaĵo, kaj tiam la kara Häilu respondecu: kie sî estis, ke sî permesis forkonduki la infanon. Sî devis esti tre singardema kaj diplomatia.

»Mi iros lin sercî,« sî proponis.

Panjo prefere mem irus, sed mankas la tempo: la mastrumado urgâs. »Iru do,« sî diris, »mi baldaŭ vin

sekvos.«

Häilu insistege pregâdis, ke sî trovu Aulin, antaŭ ol venos la patrino. Kaj jen, sî havis bonsâncon: sî renkontis inter la plej proksimaj arbustoj Aulin, kiu sânceligâdis simile al marmalsanulo sur ferdeko.

»Ne, mi ne volas,« li petis Häilun, kiu volis lin albrakumi por portadi.

»Kial,« sî konsternigis. — »Mi volas mem iri.« — »Vi ja ne povas.« — »Suficê bone mi povas,« asertis la etulo kuragê. — »Eble panjo min insultos.« — »Tie, proksime al la domo, vi min portos.«

Dum kelke da tempo ambaŭ silentis.

»Ne diru al panjo,« aŭdigis samtempe.

La koro de Häilu malpezigis: »Mi klarigos cîon laŭ la plej bona maniero.«

Sî diris hejme, ke Auli volis iri al sî, sed devojigis kaj la tutan tempon cîrkaŭvagadis en la arbaro.

»Cû vi ne povis kriadi, malsagûleto,« riprocetis la patrino.

»Ne venis al mi en la kapon,« diris Auli kaj miris mem, kiel facile estas mensogi.

»Nu, ne malsanigû refoje!« — »Mi ne malsanigôs.«

Tio estis facile dirita, sed ne tiel facile farita. Ne unu tagon Auli devis kusâdi en la lito kaj ree meditadi, kial la Patro Cîela sendis al li novajn suferojn aldone al la malnovaj, malgraŭ, ke li petis cêsigi la suferadon.

Kiam li denove povis ellitigi kaj iris eksteren por sin distri, li renkontis Petsu-knabon, kiu venis por viziti la gepatrojn.

»Bonan tagon, bofrateto,« li salutis.

»Kia bofrateto?«

»Sendube bofrateto, la afero estas neevitebla. Tilma mem al mi konfesis kaj ankaŭ nia maljunulo scias.«

»Sed mi nenion scias.«

»Jen, kiel, vi volas malkonfesi. Ne helpas. Mi jam verseton tiurilate faris:

»Ho vi Auli el Marêrando,
de nia Tilma la trompanto ktp.«

Sed tion mi ne diras sincere. Bravulo vi estas! Nur Tilman vi devos edzinigi.« – »Mi sîn ne volas.« – »Jen kiel. Kial do ne?« – »Nigrulino sî estas, simile al ...« – »Kia gravajô, ke nigrulino. Kiel diris la mortinta Kustas el Körveserva? Kvankam la blankulino estas bela kiel angêlo, tamen la nigrulino, diablino, al mi pli placâs.« – »Li diru, sed mi sîn ne toleras.« – »Tiel, vi ne toleras,« malfermegis Petsu-knabo la okulojn. »Nu, do venos polico, jugêjo.« – »Kia gî estas?« – »Tiaspeca gî estas, ke kiam vi eniros, vi pro timo plenigos viajn pantalonojn kaj kiam vi eliros—se oni vin entute permesos eliri tiam ...«

Petsu-knabo rompis la frazon, jêtis sôneton al birdo, turnigante sur unu piedo.

»Kio estos tiam,« demandis Auli strecâtente.

»Tiam vi malbonodoros la tutan vivon.«

»Tiam mi tien ne iros.« – »Do vi edzinigos Tilman.« – »Ec ênpense mi ne havas.« – »Tiam venos kaj forkondukos vin la regâ gëndarmo en rugâj pantalonoj kaj kun ora sabro.« – »Kien?« – »En malliberejon. Mi diras al vi, knabo, tie la vivo ne konsistas el

mielo-lekado. Mi sciigus al vi cion pli detale, sed maljunulinaco hejme ekgrumblos, se mi revenos tro malfrue. Konsideru la aferon! Mi ec ne parolus, nur car mi estas via bona amiko ...»

»Sed mi opiniis, ke vi klopodadas por Tilma.«

»Kiom gravas por mi Tilma. Siakaŭze mi ec oreton ne movetus. Nur viakaŭze mi ekparolis.«

»Sed kiamaniere mi sin edzinigu,« demandis timigite Auli.

Petsu-knabo premis fingron al la nazo, sovis polleksungon inter la dentojn, sagnigis sin pensanta.

»Hjes, mi ne bone konas la aferon, neniam mi gis nun edzigis. Demandu Tilman mem, verdire la afero sin pleje koncernas.«

Tiel dirinte li foriris kaj lasis Aulin en pensoj zorgoplenaj, kies rezulto estis vizito de Auli al Tilma.

»Aŭdu,« li ekparolis hezite. – »Mi aŭdas.« – »Li-via knabo-diris ...« – »Ne mirige, ke li diris. Kiam li ne diras.« – »Tion, ke ...,« Auli eksercis la vortojn. – »Kian tion?« – »Ke ...« La vorto konvena ne trovigis. Ankaŭ Tilma neniel penis al li helpi.

»Do mi devas vin edzinigi,« rekte elpafis Auli.

Tilma malfermegis la okulojn.

Kaj nun rakontis Auli la tutan historion kun cium jugadoj kaj malliberigoj.

»Ah, jes, tute vere,« vervege asertis nun ankaŭ Tilma. »Ne alie, vi min delogis kaj devas ankaŭ edzinigi.« – »Se mi devas, mi edzinigos,« konsentis Auli. – »Sed la afero havas hokon. Ni devas havi posedadon por vivi.« – »Posedadon. Cu vi ne havas?« –

»Ankaŭ vi devas havi.« – »Mi ne havas. Kie mi estus ĝin ricevinta?« – »Nu, vi do devos havigi.«

Kaj nun sekvis instrukcioj, *kiel*. Forpreni el la hejmo cion pli malpli bonan kaj alporti al ŝi, Tilma, por la estonta kunvivo. Tilma tiel bone scipovis arangî la aferon, ke Auli farigis sîa obeema, senvola sklavo. Kvankam komence estis malagrabla sfeladi; malagrabla cêesti, kiam hejme oni sercâdis ion perditan, aŭ cê kunhelpi cê senutila sercâdo kaj aŭskulti la insultadon de la aliaj, tamen cîo cî ne povis efiki tiom, ke Auli povus forlasi la malvirton, kiu cîam pli kaj pli enradikigis en la animo. Ne helpis la donitaj al si mem cîufojaj promesoj: »Ĝi estis *lastfoje*, plu mi ne faros tiel,« câr Tilma turnis la aferon tiel lerte, ke Auli ne laŭ sîa ordono, sed ec spite cîujn sîajn malpermesojn sfeladis elhejme kaj portis al ŝi la sfelajojn.

»Kion vi alportos,« demandis Tilma de malproksimate. – »Nenion mi povis ricevi.« – »Bravulo. Mi ec ne volas, ke vi alportu ion. Kaj kion vi, almozulacôj, havas por alporti.« – »Sed mi ja alportis.« – »Kiajn valorajojn. Cê ni oni tiajôjn ec ne levas de la tero.« – »Vidu, la brilanta globeto, ĝi ja estis ajô.« – »Ĝi ja estis? Cû estis, diru!« – Tilma ne konsideris la demandon respondinda.

»Kaj, vidu, tiu teujo kaj sukerujo kaj, vidu, tiu malnova poŝhorlogô de pacjo kaj, vidu ...«

»Kaj vidu, kaj vidu, kaj vidu. Nenion mi vidas. Kion vi vidigas, se vi havas nenion por vidigi.«

»Cîujn mi alportis al vi. La teujo apartenis al Hâilu, mi alportis ĝin kun la tuta enhavo. Kiel Hâilu sercâdis

kaj ploris.«

»Estis plorindaĵo. Mi ĝin tute ne volis.«

»Do redonu, mi ĝin reportos.«

»Mi plu ne memoras, kien mi ĵetis la forĵetindaĵojn.

Mi ja ne povis scii, ke iuj ilin tiel sâtas.«

»Nun mi alportos aĵojn pli bonajn.«

»Ektrovigis portanto de pliaj bonajĵoj. Demandu prefere, ĉu vi havas ion pli bonan.«

»Ni havas.« Auli faris gravan mienon.

»Nekredeble,« sâjnigis Tilma dubon.

»Kredu ja. Kredu, se mi diras.«

»Mi ne kredas antaŭ ol mi vidos.«

»Tuj mi iros, alportos.«

»Iru, se vi volas, sed alporti vi ne devas.«

»Tuj mi revenos.« – »Ne venu! Entute ne venu plu!« – »Permesu do!« – »Mi ne permesas.«

Post longa insistado, Tilma permesis.

Auli kun vervego ekkuris hejmen, por plenumi sian decidon, sed hodiaŭ ĝi sâjnis ne tute facila: ĉiuj kvazaŭ interkonsentis malhelpi Aulin en la realigo de sia intenco, ĉiam iu kroma trovigâdis en la câmbro. Jen la patrino, kombanta sian ĵukantan kapon, jen la avino, reveninta hejmen kaj sciiganta siajn eksterhejmajn novaĵojn, jen la patro aŭ Häilu enirantaj tute senatende pro nesciataj kialoj. Kvazaŭ gardostarantoj ili alternis laŭvice, tiel ke Auli preskaŭ malesperis: kiel ili ne komprenas kaj ne lasas lin por unu momento sola! Tiel ja neniam oni povos ion forporti de tie ĉi. Fine alvenis delonge atendita momento. Auli kunserĉis la necesajn objektojn kaj kasis ilin cêbrus-

te. Gûste li volis eliri, kiam li rekte sur la sojlo renkontis la patron.

»Kien vi ree kuradas, se vi hejme ne restadas,« koleretis la patro kaj reirigis Aulin en la câmbron.

Tuj la patro eksercîs ege grumblante.

»Mi ne komprenas, kien la ajôj perdigâs.«

»Kio al vi mankas,« demandis la patrino.

»Nun perdigîs mia porcelankapa pipo. Bubo, me-leagro, cû vi ne vidis?«

»Kiel li gîn povis vidi. Sercû ja, kie vi mem gîn metis.«

»Mirindaĵô,« murmuris la patro, prenis anstataŭe alian pipon kaj eliris kracânte.

Auli ne sentis sin tre agrable dum la lasta sceno: la sercîta ajô trovigîs cê lia brusto kaj gîa porcelankapo, tusânte la nudan korpon, estigis senton abomenan. Krom tio, la timo—la patro povas cîumomente rimarki, ke pri la cêbrusto de Auli ne cîo estas en ordo—kaj la bedaŭro, ke gûste li, Auli kaŭzis la câgrenon de patro, tre malplialtigis la humoron. Sâtis ja la patro treege la pipon, kiu estis donaco de lia frato—la onklo de Auli—, kara memoraĵô, câr la donacinto mem jam mortis. Aulin interesis la pipo kiel objekto bela, câr sur gîa blanka kapo estis pentritaj rugâj floroj kaj tre diverskoloraj ekzotikaj birdoj. Tiaaspekta ajô versâjne placôs ankaŭ al Tilma kaj eble gî estas iel necesa ankaŭ por la kunvivado estonta.

Kiam la patro eliris, ankaŭ Auli volis forkuri por viziti Tilman.

»Kion vi kasâs cêbruste,« demandis la avino.

»N-nenion.« – »Montru al mi.« – »Estas la câpo, nu,« mensogis Auli, kaj evitante la avinon, kiu videble havis la intencon palpi lian cêbruston, li eliris tra la pordo kaj—jam estis malaperinta.

»Kie vi estis tiel longe,« koleretis Tilma. – »Ne eblis pli frue.« – »Bone, bone, montru viajn trezorojn!«

Ciŝoje Tilma estis plene kontentigita, sed Auli ne sentis sin tre oportune: lia konscienco ege lin ri-procâdis pro la faritaj malbonaĵoj.

Neniu el ambaŭ infanoj rimarkis, ke tre proksime al ili troviĝis iu, kiu fervore observis, atente aŭskultis kaj cîzis profunde en sian memoron cîon viditan kaj aŭditan.

La boonklino de Altpere neniam venis kun bonaj informoj. La plejan malbonon antaŭsignis tio, kiam ŝi venis en la plej bona humoro: tiam ŝi certe havis en rezervo ion precipe kruelan, per kio ŝi povis trafi la alian rekte en la centron de la koro. Ŝi ne tuj eksplo-digis sian bombon: alrulis ĝin malrapide simile al tio, kiel lerta piedpilkludanto proksimigas la pilkon al la pozicio de la kontraŭa partio—malrapide kaj singarde, nerekte kaj ne senpere, ĝis kiam li atingas la distancon konvenan, de kie estas piedbatebla golo sen-disputa kaj certa, neevitebla kaj nekontraŭstarebla.

La patrino eksentis doloran premon cê la koro, kiam ŝi vidis la boonklinon venantan tre miel-dolcâ, kun brilanta ridego sur la grasmalseka brikerugâ vi-zagô. Certe kunhavis la gastino ion ekstreme malbonan, kio estis kasîta en la plej sekreta angulo de sîa novaĵsako. Se oni almenaŭ povus diveni, de kia flan-

ko sî ekbatos, sed ne tiel facile sî elludos sian atuton: komence sî disvolvas vian tutan animon, poste revolvas en bulon, oleas, kaj kiam vi malpleje atendas, trapikas per stango kaj ekbruligas.

»Bonan tagon, Marcânda parencino,« kriis la boonklino de Altpere jam de malproksimete, »kiel vi fartas, jam delonge mi vin ne vidis.«

»Certe delonge,« konsentis la patrino.

»He, fieracûlino, vi min ne vizitas, cîam *mi* devas veni al vi, kvankam mankas al mi tempo.«

»Ankaŭ mi ne havas multe da gî.«

»Ne tiajn zorgojn vi havas, kiajn mi. Cê vi cîo, cîo plie prosperas. Mi ne komprenas, kiel vi tion scipovas arangi.«

Nun la patrino estis certa, ke Altpere venis kun ia Hiobsciigo, sed la diroj havis sencon tiom gêneralan, ke laŭ gî oni ne povis diveni la karakteron de la sciigo. Post kiam ili iomtempe cîrkaŭvagadis, tion-alian inspektis, bagatelajôjn parolis, la patrino invitis la gastingon en la câmbron.

»Kion mi tie? Pli bone estas kusî sur la herbajô, varmigi la orelojn kaj babiladi. Auli-knabo, cû vi ne venas saluti la boonklinon? Jen kiel, ec rekoni min li ne volas! Nu, kiel vi fartas? Nia Lullu jam delonge atendas vian viziton: ankaŭ nun sî diris, ke mi demandu, kiam vi venos.«

Auli sentis sin kvazaŭ sur karboj ardantaj. Prefere li estus sfele fugînta sed la boonklino malhelpis la intencon.

»Venu cî tien, fileto, mi frakastos sur via verto kelkajn pedikovojn.«

Sî tiris Aulin al si, metis lian kapon en sian sinon kaj ekcâsis en la hararo. Panjo kaŭris apude kaj prenadis el la silikvoj la fresajn pizograĵojn por poste kuiri al tagmangô.

»Lullu certe atendas vian viziton,« ripetis Altpere simile, kiel se bona vinkonanto gûadas la guston de vino per sia lango en la busô. »Espereble ankaŭ por sî vi alportis el la urbo belegan donacon, ec pli belan ol por Tilma de Petsu.«

»Kio!« saltlevigis la patrino; la argila ujo frakasigis, pizograĵoj disruligis sur la herbaĵo. »Donaco por Tilma de Petsu. Kian putrabortaĵon vi eligas.«

»Oj, oj, parencino, kial vi tiel koleras. Se mi tion scius, nenion mi estus dirinta.«

»Kie li, ranacô, havigis la donacon kaj precipe por Tilma de Petsu.«

»Nu, mi opiniis, ke vi farigis milionuloj kaj nun fordonacas cîujn malnovajn aĵaĉojn, por vi superfluajn.«

»Nur parolacû!«

»Vere kaj sincere mi diras. Mi opiniis, ke se vi ja fordonacas, do prefere al viaj parencoj, kial vi devas doni cîon nepre al Petsu-oj; ankaŭ inter la propra parencaro trovigas multe da mizeruloj.«

»Aŭdu, kion tia parolo signifas?«

»Kion alian gi signifus, kiam Petsu-maljunulo ja havas en la posô la horlogon de via patro, en la busô lian pipon, la maljunulino portas vian flavan kaptu-

kon kaj strian antaŭtukon. Tilma—sî havas ajôjn septcent, mi ne havis tempon por pli detale inspekti, mi kuris—kuretis, trot-trot, cî tien, ke eble ankaŭ mi ricevos ion, antaŭ ol cîo estas fordonacita.«

»Kiel ili povis ricevi,« ekdiskutis panjo senkonsile.

»Cû *mi* scias,« estis la venenoza respondo de Altpere, »kion mi, malsagûlino, povas scii. Mem vi ja estas superflue sagâ, viaj infanoj des pli. Kunmetu la kapojn, eble elsercîgôs la vero.«

Sî diris, levigîs, ekiris, svingante saluton per la jupovosto.

»Auli!«

La genuoj de Auli ektremis, sâjnis rompigi pro malforto.

»He! Kial vi faris tion!«

Auli eksentis en la gorgô sufokan premon. Li atendis: nun okazos io terura, sed nenio okazis. Panjo turnigîs kaj iris en la câmbron. Auli faris kelkajn pasôjn direkte al la pasfejo, sed haltigis sin: kial tien? Kaj kien entute? Senhelpe, malkuragîgînte pro la trafinta lin katastrofo, li sin trenis antaŭen sencele, sendezire, kun sola sia kunulo—la malespero. Kaj ree, kvazaŭ tirite de ia mistera forto, la piedoj portis lin al la picebrancâ kabanacô en la arbustaro sur la pasfejo de Petsu. Li eniris, kusîgîs al la muska kusêjo, fermis la okulojn kaj deziris forgesi pri cîuj kaj pri cîo.

Subite ekfrapis lian konscion largâ lumstrio, kvazaŭ oni malfermus pordon el helega câmbro en malhuman nokton. Tio estis *tio cî*. La songô dum la nokto

de fulmotondro. La fulmo ĵus frapis en la domon kaj trafis lin. Ĉu ne eĥkis la sciigo de boonklino de Altper simile al fulmoŝrapo kaj ĉu ne kusis li, Auli, tie ĉi surtere? Kaj la Patro Ĉiela sciis jam tiam, sed faris nenion por forigi la katastrofon. Aŭ eble li faris, sed Auli ne sufiĉe kontraŭstaris al la malbono? Sed kion povas iu simila al Auli kontraŭ fulmo aŭ tondro, kion li povas fari al ili?

Tagbruo zumadis ekstere. Mil oraj radioj, bluaj ĉielstrioj kaj brilaj makuloj penetris tra la brancôj en la kabanacôn. Ĉirkaŭpromenis malforta venteto, sunorunitaj polvoj fajreris kaj dancis, sonoj kaj odoroj vetkuris, sur la lango amaris la gusto de kumeno kaj dolĉetis tiu de kamomilo. Estu ja ec ĉiô finita, ĵetita ec la lasta ĵetkubeto, al tia sorĉforto oni tamen ne povas kontraŭstari: ĝi trapenetras la tutan estaĵon, trasorbigas la homon de verto ĝis plando. Unue fordegelas la stultiga malespero, poste pliklarigâs la penso, pliakrigâs la doloro, naskigâs bedaŭro kaj deziro, ke ĉiô ĉi tute ne estus okazinta; fine la espero, ke ne ĉiô estas perdita, trovigôs eble ia elirvojo. Iom post iom la suferoj plimildigâs, alvenas dormo, forgeso, ripozo—por kolekti novajn fortojn.

Aj, kiel bone estas! Estas printempo; da negô nur kelkaj makuletoj, juna sekalo verdas, ĉielbluo floras en blankaj nubofloroj; malsupre en valetoj, sur frakseno gaje fajfadas sturnoj. Auli volas kuri eksteren por ilin aŭskulti, sed panjo ne permesas. Tamen, foje li povas kasîre transigi la sojlon.

»Panjo, Auli jam eliris,« sciigas Hâilu.

»Do li jam eliris. Rapide en la câmbreon, kial vi tie frostetas!« – »Mi ne frostetas.« – »Tuj eniru!«

Auli venas. »Panjo, cû vi scias, kiel la sturnoj kantis.« Kaj *kiel* ili kantis. Tute en homa lingvo. Jen kiel!

»Venu-prenu, venu-prenu,« invitis la sturnopatrino la idojn por ilin mangîgi. – »Panmolajô, panmolajô,« sî diris disdonante la mangajôn. – »Stulte-multe, stulte-multe,« sî reciprocis avidulojn.

»Ej, vi petolulo,« ridas panjo.

Auli opinias tiun bonhumore diritan »petolulo« ia laŭdego kaj gôjegas.

»Petolulo, mi estas petolulo,« li cikonidancas sur unu piedo. »Häilu, mi estas petolulo, avino, mi estas petolulo.«

Sed neniuj koleretas: Auli ja estas tiel eta, ke li eĉ ne scias, kion signifas petolulo. Ravege esti tiel eta, ke oni eĉ ne bezonas tion scii.

Kaj Auli gôjas kaj cîrkaŭsaltadas, kiom li nur volas. Ripetadas sencêse: »Petolulo, mi estas petolulo.«

»Certe vi estas petolulo, maljuna Aulacô,« kolere-tas Häilu volvanta fadenon, »vidu, en fadenajôn vi vin volvis.«

»Forprenu la fadenon,« ordonas panjo.

Häilu forprenas, pasâdas kun fadenbulo cîrkaŭ Auli, sed cîam pli kaj pli envolvas Aulin.

»Kion vi nun,« eklamentas Auli, »vi ja cîrkaŭvolvas al mi cîam pli da fadeno.«

»Jes mi cîrkaŭvolvas, vi-petolulo,« koleretas Häilu, »mi volas vin tute en fadenajôn, ke vi neniam plu po-

vos eligi.«

Aj-aj, kion nun fari? Auli eksîras la fadenajôn, sed Häilu cîrkaŭvolvas al li cîam pli kaj pli novajn ringojn.

»Panjo, rigardu, kion faras Häilu!«

»Jes, rigardu, kion faras Häilu! Kion sî do faras?! Kaj kie sî estas, via panjo?!«

Kaj vere: panjo ne cêestas. Ankaŭ Häilu estas ne Häilu, sed Tilma.

»Aŭdu, Tilma, ne cîrkaŭvolu min per fadeno, mi ne plu povos eligi.

»Necesas al vi eligi,« murmuris Tilma kaj cîrkaŭvolvas al li la korpon, la brakojn, la gambojn, fine lin tutan, ke li ec hareton ne povos moveti.

»Nun vi vidos, kion mi al vi faros,« sî minacas.

Aj, kia terura granda nigra araneo envolvis Aulin, kiel malgrandan musêton, en sian araneaĵôn kaj volas lin ekmangi, sed jen—tie etendigâs fingroj blankaj, silke-molaj kaj sfale-tenecaj. Ili kaptas la monstron, jêtas teren sub la piedojn, kie gi estas tretirakasita. Nun disvolvas la fingroj la araneaĵôn, fadenon post fadeno, kaj liberigas la kaptiton, kiu perdis jam cîan esperon.

Iom post iom, kvazaŭ tra nebulo, penetras la konscio. Ombroj vesperaj descendas, ventoblovoj kvietigâs, la okcidento estas plena de flavaj floroj kaj rozetaj trembriloj. Auli ektimas la solecon, la malsato lin ekadmonas. Farigû kio ajn, tie cî resti li ne povas, li devas hejmeniri, ili traktu lin laŭplacê. Li ekiras, komence malrapide poste cîam pli rapide, gîs fine li kuregas kun freneza hastego. Sed ju pli proksimigâs

la domo, des pli malrapidigâs la hasto. Fine la piedoj malfortigâs, li haltas. Ne, li ne kuragâs: nun ili hejme scias cîon, kun kia vizagô li aperu sub krucfajro de kondamnantaj rigardoj, kiel li akceptu la vicbastonado de severegaj vortoj. Gî doloras pli ol la ordinara insultado aŭ la plej forta vergado, kiu atakas, tordas, mordas, doloras, sed kiam gî cêsas, ree cîo estas bona: kaj la suno brilas kaj birdoj trilas, kaj la okulo ridas kaj koro subridas. Sed cîokaze tiaspeca rapida aerventolado ne estas ec ĵimagebla. Auli penas imagi al si la hejmon kun la hejmanoj. Tio, kion li supozas tie vidi, estas tiel malesperiga, ke Auli tuj sin turnas kaj ekiras kontraŭdirekte, nudpiede tra malvarma roso; kvankam timeteme, sed tamen iras. Jam vidigâs la kabanacô tra krepusko. Tie—aŭskultu, cû oni ne parolas? Jes, sendube. Auli rekonas ec ĵa vocôjn: tiu de Tilma kaj de iu fremda, evidente de pasĵisto el Kôrveserva.

»Do vi forkuris elhejme?« — »Es,« respondas Tilma, versâjne frotante per fingro la palaton. — »Sed kial?« — »Kun sî ne eblas sêrci sêrcojn, sî ne similas al la homoj cîtieaj. Panjo diris, ke ec ĵla intestojn sî travidas.«

»Pri kiu sî parolas,« demandis Auli en si mem.

»Sendube sî forprenos la aĵojn,« diskutas la pasĵisto el Kôrveserva. — »Sî prenu, se nur min oni ne kaptas.« — »Eble poste ankaŭ vin oni ĝenos.« — »Ili nur provu! Cû Tilma de Petsu kulpigâs pro tio, ke Auli de Marcĵando sĵeladas? Cĵam oni kriacĵs, ke Petsuoj

sĉeladas, nun oni rigardu, kie nestadas la cĉsfĉelistoj.«

Auli miras, ke gŭste Tilma povas paroli tiaĵojn.

»Sed kiel li—,« ekparolis Kŭrveserva.

»... tia muknazulo, tion kapablis? Nu, cĉr nia knabo lin sĉctrompis.«

Jen kiel! Do Petsu-knabo lin sĉctrompis?

Do tiaj estis la aferoj.

»Kaj kie li mem nun troviĝas?« — »La Marcĉandanoj eble ankoraŭ sercĉs lin en la arbaro.« — »Dio sci-as, kion tiu frenezulo faris aŭ kien li iris. Eble li falis en sĉimejon.« — »Laŭ mi li falu ec ĉen dek sĉimejojn samtempe, min la afero ne koncernas. Prefere mortu tia acŭlo!«

Auli suĉicĉ aŭdis. Nun rapide hejmen, antaŭ ol revenos la sercĉantoj. Poste farigŭ kio ajn.

Hejme troviĝis nur Hĉilu. Sĉ akceptis la reveninton ne tre afable.

»Jen vi revenis, cĉĉonisto! Cŭ cĉ Petsuoj ne suĉicĉ bone vi fartis? Aŭ vi venis por ion sĉeli?!«

»Ne koleru, kara franjo!« — »Mi ne estas plu via franjo.« — »Kio vi estas do?« — »Mi estu kio ajn, nur ne fratino de sĉelisto.« — »Pardonu, kara fr—« — »Ne diru plu la vorton! Mi ne volas, ke vi min tiel nomu.« — »Sed kiel alie?« — »Neniel. Por vi nomon mi ne havas.« — »Hĉilu!« — »Nu?« — »Aŭdu!« — »Mi aŭdas.« — »Se mi nun promesos, ke neniam, neniam plu mi faros ion malbonan, cŭ ec ĉtiam vi ne —?« — »Ne.« — »Hĉilu.« — »Jen mi estas.« — »Cŭ vi sincere —?« —

»Sincerege.« – »Mi ne povas tiel.« – »Mi bonege povas.«

Auli ekploris.

»Nu, nu, kio nun farigâs?! Negô degelas, de tegmentrandoj gutadas.«

Auli ec plie plorigiĝis.

»Silentu jam, ne artifiku!«

Iom post iom ekdegelis la glacio.

»Do bone, cîfoje mi pardonas.«

»Jes?« En la demando aŭdigis gaja ekscito.

»Jes, sed bonege memoru, lastfoje tio estas, neniam plu mi pardonos poste.«

»Estu lastfoje. Neniam plu mi faros ion malbonan.«

Necesis revoki hejmen la aliajn, kiuj ankoraŭ cirkauvagadis en la arbaro sercânte Aulin. Auli kaj Häilu eliris. La nokto estis malhela kaj la krepusko plena de roseroj kvazaŭ steloj, kaj de steloj kvazaŭ roseroj. Tre malfruiginta radio kusis brilante laŭlonge de la cîelo kvazaŭ fajra glavo de kerubo. De tempo al tempo ekbriletis la grenfulmoj, pro tio la rozkolora nebulo paligis kaj la silike-griza surfaco de la lageto eligis fajrerojn. Malfortaj ventoblovoj ŝteliradis tra arbustoj, implikiginte en la densa foliaro.

Häilu ekhvis: »Uu!«

Uu-uu-uu-uu-uu-uu, ehâdis en arbaroj kaj boskoj; komence, en la pli proksimaj, pli laŭte, kaj pli klare poste, en cîam pli malproksimaj, cîam pli mal-laŭte kaj pli obtuze, ĝis fine la voko, ie en senlimo, eksilentis kaj mortis.

»Revenu!« vokis Häilu.

Venu-venu-venu-venu-venu-venu, admonis la ehô.

»Auli estas hejme.«

Hejme-hejme-hejme-hejme-hejme-hejme,
moke ripetadis la arbaroj kaj boskoj.

Pasis kelka tempo, gîs kiam aŭdigis respondo:

»Ni aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭdas-aŭ...das.«

Kaj post momento:

»Ni venos-venos-venos-venos-venos-ve...nos.«

Kontentigitaj per la respondo, la infanoj eniris la domon.

La pordanso klaketis. Auli timtremetis: jam ...

La alveninto, starigînte malantaŭ Auli kovris liajn okulojn per la manoj.

»Kiu?«

Auli primeditis. »Mi ne scias,« li diris.

»Kiu?«

»Nu, divenu,« instigis lin Häilu.

Auli tamen ne ekkonis, li palpadis la manojn, manikojn.

»Kiu?«

»Baptopatrino, vi,« li ekjubilis subite.

»Kiu do alia, vi, malbona knabo.«

Sî eksidis, prenis Aulin al la genuoj kaj ekpincîs lian nazeton: »Kiun vi amas?« – »Vin.« – »Kiun ankoraŭ?« – »Panjon.« – »Kiun ankoraŭ?« – »Pacjon.« – »Ankoraŭ?« – »Häilun, avinon.« – »Ankoraŭ?« – »Neniun plu.« – »Diru, kiun ankoraŭ?« – »Kiel mi diru, se neniun plu ekzistas.« – »Diru!« – »Diru: nazon!« subdiris Häilu. – »Nazon.« – »Sed ne

Tilman?« – »Plu ne.« – Nur nun liberigis la malfelicâ nazo.

»Atentu, malbona knabo! Kiom mi por vi klopodadis: cion forportitan al Petsuoj mi reportigis.« – »Cion reen?« – »Kiom nur estis forportita.«

»Ho, baptopatrino!« Auli plu ne sciis, kion diri. Do pri sî Tilma de Petsu parolis. Se Auli divenus tion, li jam tiam ne estus plu zorginta. Jen kia felicâ fino al tiel malfelicâ tago, al la tuta malfelicâ afero. La baptopatrino nun arangû cion, Auli ne bezonas stari vidal-vide kun siaj rigoraj akuzantoj.

»Mi volas dormi,« li subite diris.

»Sed vi ja ne mangis.«

»Ne, ne,« li asertis vervege, »mi ne volas mangi.«

Forigî kiel eble plej rapide, antaŭ ol la aliaj revenos. Forigî de la plej unua ekscititeco, de riprocôj, insultoj, admonoj, de demandoj kaj insistoj.

La baptopatrino sâjnis kompreni kaj kunsenti. La vireto baldaŭ troviĝis sub la litkovrilo kaj simulis tujan ekdormon. Sed tamen li maldormis, en cîu nervo febra ekscito, en cîu cêlo maltrankvila atendo: kiel cîo cî finigôs. Malgraŭ la cêsto de la baptopatrino li ne povis subpremi la timon, ke ili tamen ne lasos lin trankvila, sed lin demandesploros.

Tie—atentu—cû ne aŭdigas plilaŭtiganta parolbruo, cû ne tondretas alproksimiganta pasâdo: la patro eble kondukas hejmen ankaŭ cêvalon; kiu alia pasâdus ja tiel bruege?

La pordo malfermigis. »Kie li estas,« oni demandas trans la sojlo.

»St,« avertas la baptopatrino kaj eliras tirante kun si la demandinton. Auli pintigas la orelojn, sed aŭdigâs nenio krom flustrado, kiu sâjnas ehâdi de cîe; de tempo al tempo aŭdigîs duonlaŭte dirita vorto aŭ fragmento de frazo, ne suficâ por plena kompreno.

»Kiel vi eksciis pri la afero,« demandas iu laŭtvocê kvazaŭ forgesinte sian rolon.

El la duonvocê dirita respondo de l' baptopatrino aŭdigâs klare: »Onklino de Mäeltpere.«

Poste oni denove flustradas kaj duonvocê murmuradas. Malgraŭ cîuj penoj de Auli, li nenion plu povas kompreni. La vana atentostrecô lacigas, la langvoro pli kaj pli ekregas la etulon, gîs fine li ekdormas, laste pensinte: »Kiel beno, ke la onklino de Mäeltpere sciigis al la baptopatrino! Kiel bone, ke la baptopatrino venis!«

La tagigô estis tia, kvazaŭ ia subakvigînta mondo-parto levigûs malrapide al la akvosurfaco. Kvazaŭ tra nemezureblaj akvotavoloj trasorbigîs komence malforta lumeto, en kiu cîuj objektoj sâjnis malklaraj, strangaj, groteskaj. Ruinigitaj estis la formoj kaj koloroj, nur strecînte, vipinte la memorkapablon oni povis ilin diveni. Iom post iom pliserenigîs, la konturoj farigîs pli fiksliniaj, la koloroj pli naturaj, aperis detaloj, nuancoj. Gî estis transiro, de infanaj desegnadekzercoj al vera arto. Cîam pli heligâs, pli lumigîs, pli serenigîs, cîam pli laŭte kaj kompreneble aŭdigîs la vocôj kaj sonoj, gîs fine eligîs el akvo la okuloj kaj oreloj kaj vi trovis, ke vi alvenis en grandan gôjplenan festotagon.

»Auli, cû vi ne vekigâs?»

Ha, estis la baptopatrino. Sed Auli ne volis ellitigî. Kvazaŭ li ree estus malsana. Jam la duan fojon cî-so-mere. Kaj kiom komunan sâjnis havi ambaŭ okazoj. Ambaŭfoje oni lin allogis, trompis kaj ambaŭfoje kaŭzis la malfelicôn knabinoj. Unuafoje lia propra fratino, aliafoje Tilma de Petsu, fiŭlino, kiun pli frue li entute ne toleris. Unuafoje oni lin resanigis en la urbo, sed nun—? Al Auli sâjnis, kvazaŭ li nun bezonus pli zorgeman kuracadon; kvankam li sentis nenie doloron, tamen li supozis la malsanon tiom malica, ke sen doloro gî lin ekregis, lian tutan korpon uzurpis. Li sciis, ke li ankaŭ estontece ne povos kontraŭstari, se Tilma igos lin fari ec ĉli malbonan ol gîs nun.

»Baptopatrino!« — »Jes.« — »Mi ne povos, se Tilma ...«

»Vi nun venos al mi. Tilma ne povos tien—« — »Aj, kiel bone! Sed—« — »Nu, kio estas?» — »Sed kie restos Häilu? kaj panjo? kaj pacĵo? kaj avino?» — »Vi ofte ilin gastados. Ne en la fino de la mondo ni logâs.«

Sed cîo cî malmulte konsolis. Ree foriri el la hejmo, disigî de parencoj, konato, amato ...

»Mi ne povas.« — »Estas ja malfacile. Konsideru!«

Auli ellitigîs, sin vestis, sed la tutan tempon li konsideradis. Jes, sed kio farigûs sen baptopatrino? kaj kio okazos, kiam sîree foriros? Estis malfacilege decidi. Rememorigîs cîuj mizeroj de la lasta tempo. Se Auli restos tie cî, certe ili ne cêsos: Tilma sendube lin iel delogos.

»Nu kiel estas la afero,« demandis la patro, kiam oni sidis ĉe matenmangô. – »Mi ne scias certe,« diris la baptopatrino, »Auli versâjne ne volas.« – »Do li ne volas.« La patro sâjnis ekscitita. »Kion li, porkido, volas. Iu alia kius la manon, sed li ne volas.« – »Kion vi nun-?!« – Panjo cêsis ec ĉmangî. »Kvazaŭ lupo por sia propra infano.« – »Tia infano! Prefere li ne ekzis-tu plu!«

Auli paligîs kaj ekskuigîs. La mangôpeco haltis en la gorgô. Tiam li ekstaris, iris al la baptopatrino, ĉirkaŭprenis sian kolon kaj flustris en la orelon: »Baptopatrino, mi konsentas.«

Ĉiuj penegle glutadis, kvazaŭ iu estis ĉirkaŭirinta la tablon kaj ilin laŭvice premsufokanta.

Post la mangado Auli inspektis en sia hejmo ĉiujn lokojn, kvazaŭ li volus ilin enigi en siajn okulojn, en sian koron. Jen ĝi estas, la malnova griza domo el nerabotitaj traboj, kun muskokovrita tegmento, sur kies egô ekkreskis atriploj. La gazono plena de kamomiloj, plantagoj, akileoj, ĉe barilbrando urtikoj, post la grenejo grandfoliaj lapoj. Kiel dekorarboj la sorpujoj, kelkaj berarbustoj; inter betoj-karotoj, brasikoj-napoj la heliantoj, dalioj, sur terpombedoj la multkoloraj papavoj kun aroj da blankaj papilioj kaj zumantaj vespoj-abeloj. Meze de la korto la puto kun kadraĵo, stango kaj sitelo; apude plenaj de akvo trogo kaj tino. Dekan fojon demandas Auli sin mem, kiel li povas estadi sen ĉio ĉi, kio estis por li ĝis nun *la hejmo*, sed tuj prezentigâs al li la rigora mieno de la

patro, ehâdas en la oreloj liaj malmildaj senkompataj vortoj kaj li ekgêmetas: *li devas*.

Apud la pordo jam sîufegas la cêvalo jungita.

Necesas iri, adiaŭdiri al Häilu, al la avino, al Maa-sik; la baptopatrino volas ekveturi.

Häilu venis lin akompani.

»Vi nun foriras de ni.« – »Jes. Vi-min-plu ne volas.«

Häilu ekploras.

»Mi al vi diris ja nenion malbonan.« – »Ne, vi ne diris.«

Kaj nun rakontas Auli pri la patro, kiel li koleris kaj kion li diris.

»Al vi tie estas multe pli bone,« suspiris Häilu, »nur ke vi ne apartenas plu al ni.« – »Kiel mi ne apartenas? Al kiu do mi apartenas?« – »Mi aŭdis, kiam ili hieraŭ vespere diskutis. La baptopatrino adoptas vin – ili mem ne havas infanojn – kaj vi igôs ilia heredanto.« – »Kion tio signifas?« – »Vi ricevos cîon, kion ili havas: kaj domon kaj monon kaj ... Kaj cîon, cîon, cîon, kion ili havas.« – »Sed cû mi ne povas aparteni samtempe kaj al sî kaj al vi?« – »Vi estos tiam ricûlo, malsâtos nin, malricûlojn.« – »Ho ne,« mansvingas Auli, »mi cîam preferos vin al cîuj ricûloj. Ne pro ricêco mi foriros, sed ...«

Al Häilu farigîs multe pli facile cê la koro.

La disigô ne pasis sen scenoj emociaj. Auli, laŭ la instigo de la baptopatrino iris de unu al alia, donis la manon kaj ripetadis: »Pardonu, estu sana!«

Neion diris la patro severa, mallerte donis la manon Häilu balbutante ion, kion ŝi mem ne komprenis, sed panjo kaptis Aulin en la sinon kaj ne volis plu liberigi.

»Nun vi, infaneto mia, foriros,« ŝi lamentis tra larmoj. »Peco da karno de mia propra karno, peco de mia propra koro. Mem ni fortrancas, mem ni forĵetas, elhejme malproksimen ni sendas, for de la patrina buso, for de la patrina koro, for de la patrina amprizorgo al fremduloj ni vin donas ...«

Longe-longe lamentis la patrino kaj ne povis ĉesi. Ankaŭ la okuloj de la patro malsekigis. Li venis de alia flanko kaj brakumis Aulin.

»Ne riprocû, fileto, se mi estis al vi eble tre severa. Vi, infaneto, ja ne sciis, kion vi faris.«

Ankaŭ Häilu trovis nun pli konvenajn vortojn.

»Restu ĉiam mia bona frateto,« ŝi diris, »ne forgesu nin, kvankam vi fartos tie Dio scias kiel bone.«

Tiel oni supersûtadis Aulin per karesoj, ke ili farigis sufokaj.

Fine la baptopatrino intermetis la manon kaj disigis sian sâfidon de la aliaj.

»Nun vi suŝicê penadis per malgaja disigô. Ni restigu iom por gôjplena revido.«

Oni ekveturis. Häilu sur la veturilpostajo, ĉar la vojo kondukis tra la pastejo. Auli refoje vidis la avinon kaj Maasikon. Maasik leke karesis la manon per sia raspa lango, la avino karesis la kapon kaj diris:

»Estu ĉiam bona infano, kaj Dio vin benos.«

»Häilu, kantu tiun kanton tre, tre longe, ĝis kiam mi povos aŭdi,« petis Auli laste.

Häilu jam sciis, kian kanton la frateto pensis.

»Kiam karan patrodemon plure adiaŭis mi,«

sî postkantis al la frateto. La veturilo pluruligis, pli kaj pli malproksimigis la sonoj, kaj kiam ili tute eksilentis, ekregis Aulin nevenkeble dolora hejmsopiro, sed li subpremis ĝin vire, dirante al si: »Vi devas.«

Ankaŭ la patro kaj patrino hejme aŭdis la kantadon de Häilu. La koroj sangis, kiel la arboj, de kiuj ventego desiris dum printempa sukĉirkulado branceton kun peco da trunkokarno.

»Eh«, ĝemadis la patro pendkape ĉirkaŭpasadante, »ni estus povintaj lin restigi hejme, ne fordoni al aliaj.«

La patrino ecvorton ne eligis. »Se sî almenaŭ dirus ion, se sî ecĉiprocus, sed tia silentado,« pensis la patro kaj sentis sin kulpega.

La najbaroj maltrankviladis pro la »felicô« de l' Marcrandanoj, ardante en si de envio, ecde kolero: Jen kiaj mirindaĵoj okazas, Mari de sakristiano adoptas Aulin de Marcrando. Pleje sonoris la boonklino de Altpere:

»Jen kiaj maljustaĵoj okazas en la mondo. Frenezuleto kaj sfelisto igas adoptito de ricetuloj. Mia Lulu estas bela kiel angelo, sagâ kiel Salomono, prudenta kiel Paŭlo, sed nenia diablo sî volas.«

Kiom ajn granda estis la envio de ciuj, tamen tiaspeca lamentado ridigus ecmortintojn.

»Ha-ha-ha,« amuzigis la homoj pri la lamentado de la enviulino, »la angelo, kiun ec diablo ne volas.«

En la nova hejmo regadis tia afablo kaj koreco, ke plimildigis baldaŭ la atakoj de hejmsopiro, forgesigis la pasintaj turmentoj kaj akcidentoj. Estas vere: kelkafoje, ec en la plej gaja momento, alflugetis penseto, pri la hejmo, pri la parencoj kaj deziro ilin vidi, kun ili paroli, sed tuj sekvis la scio: estas neeble kaj rezigno por la neevitebla. Oni devis esti dankema pro tio, kion oni donis kaj tio ne estis malmulta.

Plej unue la hejmo nova-malnova sakristianejo kun kompare vastaj cambroj, kie al Auli estis permesite tie libere cirkaŭkuri. Precipe placis al li la vasta konfirmaciejo, kiu plejparte estis plena de malpleno kaj kies muroj tiel mistere resonadis pason aŭ ajn alian sonon. La katedro, benkoj, fenestrobretoj, malnovaj kiel la gento de Noao kaj la Babela turo, sur- kaj enhavis skribitajn, gratitajn, skraptitajn kaj trancitajn desegnaĵojn kaj skribaĵojn. Samspecaj skribaĵoj kaj desegnaĵoj ornamadis ankaŭ la murojn interne kaj ekstere. La arkaika polv-odoro kaj laodoro de ligno vermaborita ne sentigis malplacat. Nur vespere estis tie ti mallume kaj timige, tiam Auli ne volus resti sola en la konfirmaciejo. Placis al li ankaŭ en la kuirejo kun tio vaporanta, boletanta, boleganta kaj kraketanta, kun kupro kaj latuno brilanta, kun blua kaj blanka emajlo, kun flameganta kuirforno kaj arderuga kuiristino. Sed ankaŭ en la aliaj cambroj estis sufcie da hejmeco kaj oportuneco: tapisoj, mebloj, bildoj, floroj, tukoj, kurtenoj, orna-

majôj kaj necesajôj, libroj, gazetoj kaj multaj, multaj aliaj katenis la atenton de Auli. Cîe regis placâ ordo kaj pureco, unu el la plej cêfaj simptomoj de kvietaj kaj egalpeza vivo.

Sama ordo kaj pureco sternigis ankaŭ al la korto kaj bone prizorgata frukto- kaj legomgârdeno. Gruzekovritaj vojetoj kun blanke kalkumitaj sîonoj cêrande, sidbenkoj, siringolaŭbo, rektvice starantaj arboj kaj arbustoj, gazono kun tondita herbo, bedoj kun amasego da diverskoloraj floroj, aliaj kun legomoj, kie la brasikoj krevis por fiero kaj la rapojn necesis eltiri percêvale el la tero,—cîuj cî atestis pri la mano lerta kaj zorgema, samkiel la densa egale tondita picea hegô, cîrkaŭanta la gârdenon. Cîo estis tie cî kvietaj kaj egalmezuraj,—ec la grasaj bovinoj, remacâdantaj en la brutejo, ec la pezaspikaj grajnoricâj grenoj kreskantaj sur la bonesterkitaj kampoj. La nura disonanco en tiu cî harmonia, egalmezuraj kaj kvietaj domoj estis la konfirmaciejo, odoranta je malproksima estinteco kaj je mortintaj tempoj, homoj kaj pensoj, kaj kvazaŭ ne apartenanta al la vivo de la homoj cîtieaj.

Aliflanke de la korto verda deklivo de monteto descendis gîs la gaje plaŭdanta rivereto, post kiu komencigis alta picearo. Cîe aliloke cîrkaŭstaris nur kampoj kaj kampoj, kvazaŭ teksajôj diverskoloraj: la orkolora cejanoza sekalo, la verdaj somergrenoj, la rugâ trifolio, la rozete blanka poligono cîam pli grasis kaj saturis la venton per cîarmaj odoroj, tiel ke gî fine maldiligentis blovadi kaj langvore ekdormetis.

Tiun ĉi hejmon kreis la homoj vivantaj en ĝi laŭ sia propra aspekto, tial ni konatigû ankaŭ kun ili. La animo de ĉiuj kaj ĉio tie ĉi estis la baptopatrino mem, agema, fervora, purema, ordema, sed tre afabla kaj koreca. Sîa edzo estis iom pli cedema, emis ofte kasîĝi sub la pantofloj de la edzino, sed esence tio ne malutilis: en la domo regis kortusâ paco kaj konkordo, ĉio funkciis senbrue kvazaŭ masîno lubrikita. Ankaŭ la servistaro—servisto, servistino, kuiristino, pastîstino—scipovis traî en unisono la ĝeneralan harmonion de la domo, tial ankaŭ ilia vivo fluis same trankvile, kiel sub la monteto ĉe arbara rando la zumplaŭdanta rivereto. En tiu ĉi domo, inter tiuj ĉi homoj, estis kvazaŭ sanatorio por animo malsana, ĝian sanigan efikon Auli baldaŭ eksentis.

Perfekta iĝis la nova hejmo ĝuste tial, ke ĝi malgraŭ sia tuta pureco kaj ordo tamen neniel estis tute pedanta: trovigis lokoj, kiuj restis ne prizorgataj, kiel la konfirmaciejo en la domo, la sovagâ montetdeklivo descendanta ĝis la rivereto, la lageto en la ĝardeno. Ili estis kvazaŭ ventoliloj, tra kiuj enigis fresâ aero; kvazaŭ rifugêjo, kie oni povis ripozi; de ĉio limigita, mezurita, pritondita, farbita.

Dum tutaj tagoj Auli havis multe da kurado kaj klopodado en la domo, en la ĝardeno, ĉe la rivereto, sur pastêjo, en arbaro, sur kampo. Ĉien li deziris atingi, ĉie ĉeesti. Dum ĉiŭ havis sur sia loko sian okupon, Auli devis siakomprene ĉion partopreni—observante. Kelkfoje li eĉ kunhelpis laŭpove, sed helpopropono oftege finigis per rifuzo.

»Permesu ankaŭ al mi sensêligi terpomojn,« ekzemple li proponis en la kuirejo.

»Nu provu, oni permesis afable.«

Sed baldaŭ la permeso estis nuligita: la laboro tuleris nenian kritikon, la sêloj igis dikegaj kiel elefantaŭto, restis »okuletoj« neeligitaj, la sensêliganto mem malpurigis sin, fine li trancis en la fingron kaj ekploris.

»Nu jen,« koleretis la kuiristino kaj ne permesis alifoje. »Ne vira okupo, esti terpommurdanto; ĝi de-cas nur por kuiristino.«

Auli interesigis pri cîaspeca laboro. »Permesu, ke mi«, estis lia cîama frazo. »Permesu ke mi falcû, permesu ke mi rastu, permesu ke mi fosu, permesu ke mi akvumu, permesu ke mi pasfu«, ekaŭdigis subite lia voceto cêflanke de laboranto. Oni permesis kelkafoje: cîujn ege amuzis la verva partopreno de »sinjorido« en ilia agado; plie amuzis ilin rigardi, kiel li tion faris, kiel li ekscitigis, kiam la falcûlpinto enigis teren, la rastilo krocîgis al io, la fosilo pusîgis al sîono, la akvo el la akvumilo sîprucis al li mem aŭ la brutaro ne obeis al li. Ili cîuj amis tiun cîetan sinceran kaj afablan knabeton.

»Laboreganto,« ili laŭdis bonkore, »ni cîuj plenumas nur nian taskon, sed Auli okupas sin per cîo.«

Laŭ la kompreno de Auli devis tiel esti, li kiel viro devis labori vire. Viro devis sin okupi per cîo. Neniu surprizigûs, se Auli en iu bela tago dirus: »Permesu, ke mi konstruu pregêjon, aŭ, permesu, ke mi câr-

pentu la ŝtuparon Jakoban, por ke angeloj povu alteriĝi kaj reiri en la ĉielon.«

Oĉfo—tiel nomis Auli sian adoptan patron—estis ĉiaflanke atentinda persono: bonulo, sagulo, riculo, popularulo kaj gajvivulo. Kie li troviĝis, tie ĉiam eĥadis—ĉu kanto, ĉu ludo, ĉu ambaŭ kunkune. Se li iris en la kampon, baldaŭ eĥis melodio post melodio, se li ne povis. Kelkafoje li kondukis Aulin en la preĝejon, kie la infano aŭdis la potencajn tonojn de orgeno, en kiuj kunigis ventegmugado kaj tondregado, ĝemoj kaj aklamoj de popolamasoj, furiozado de mallumaj potencoj, triumfa kanto de lumspiritoj kaj glorkantado de beatuloj al Sâfido kaj Fiancino. Fininte la orgenludadon ili ascendis en la sonoril-turon, de kie videblis malproksimaj vidaĵoj de ĉirkaŭaĵo. Kampoj, herbejoj, boskoj ŝajnis nur diverskoloraj makuloj, muelejoj kaj kampardomoj similis al kartonaj infanludiloj, homo estis ne pli granda ol ranido. Al Auli precipe placis stari pli alte ol ĉiuj aliaj kaj vidi la homojn tie malsupre tiel malgrandaj kaj senhelpaj, ke li opiniis ilin frakaseblaj per fingrongo.

»Ĉu vi scias, kie troviĝas via patrodomo?«

Kaj li montris la lokon.

»Aj, kiel proksime,« miris Auli.

»Nu, ne tiel proksime, kiel ĝi ŝajnas esti,« ridis la onklo.

Vere estis tiel: samkiel la hejmo malsupre ŝajnis ridinde malgranda, tiel malpliigintaj ŝajnis ankaŭ la tie travivitaj ĝojoj kaj malĝojoj, kvankam iam ili estis tiel grandaj kaj potencegaj, ke ili kuntronis simile al

ventoturnigô, levante pli alten ol nuboj kaj flugigante en mallumajn abismojn.

»Ocĵo, cû la Patro Cîela trovigas pli alte?« – »Oni diras.« – »Cû multe, multe pli alte?« – »Evidente.« – »Do la Patro Cîela ne vidas nin.« – »Versâjne li vidas.« – »Cû min ankaŭ?« – »Kial gûste ne vin?« – »Mi estas ja tiel malgranda.«

Kaj Auli trovis la kaŭzon, kial la Patro Cîela tiel malmulte atentis liajn suferojn: en tiom granda distanco li eble ne vidas Aulin. Samkiel Auli mem vidas el la sonoril-turo nur la hejmon, sed neniun el la hejmanoj. Tiam la onklo surprizis lin: metis antaŭ liaj okuloj ian instrumenton, kiun li portis per rimeno cê la kolo.

»Rigardu nun!«

Fine Auli adaptigis al la instrumento.

»Oj, vidu: panjo!«

Cû estis sî, aŭ Auli nur imagis tion, sed lia gôjo estis senlima: panjo, panjo estis videbla de tie cî. Kaj la hejmo. Kaj la arboj. Kaj Maasik. Kaj Dio scias kio ankoraŭ. Maasik trinkas el la apudputa trogo. Kaj Häilu jen staras apude kun vergo en la mano. Kaj jen panjo mangestas. Kaj Häilu pelas Maasikon en la brutejon. Imagu do, kiel gôja estis Auli! »Panjo, Häilu«, li vokadis kaj preskaŭ elsaltis el la pantalono.

»Ili ne aŭdas.« – »Kial ne?« – »Malproksime.«

»Ne tre malproksime. Panjo certe aŭdas.« – –

»Jen, panjo rigardas tien cî. Jen Häilu aliras al sî. Ambaŭ rigardas. Panjo etendas la manon niadirekte.« – – –

»Panjo do aŭdis, jes sĭ aŭdis, aŭdis,« jodlis Auli tiel ravite, ke ankaŭ la onklo domagiĝis lin seniluziigi.

Pasis kelke da tempo ĝis kiam Auli povis cĉsigi la rigardadon kaj descendi el la sonoril-turo. »Ocĉo, ni baldaŭ revenos,« li diris petege.

»Certe ni revenos.« – »Sed se la Patro Cĉela havas tiaspecan ...« – »Kion?« – »Tiaspecan tubon por rigardado, li certe ja vidas min.«

Auli ne komprenis, kial la onklo subite tiel gajigiĝis. »Ho jes, tion ni devas diri al onklo-pastoro, li zorgu pri tio.«

Li diris kaj kondukis Aulin en la pastorejon.

La pastoro kaj lia edzino estis tre korecaj kaj afablaj. Auli tute ne timis ilin, grimpis al ili en la sinon, preskaŭ en la busĉn. Ili siaflanke dorlotis Aulin same kiel sian Lolin; kelkaj opiniis: ec ĉplie. Loli estis proksimume samagŭlino de Auli, blankakapa, facilpieda, samtempe hidrargo, fajrero, pinglo kaj turbo. Auli havis penegon kunagadi cĉ cĉaj sĉaj iniciatoj. Ankaŭ nun sĭ volis tuj ricevi Aulin al sia dispoŭo, sed la onklo retenis Aulin, rakontante al la pastoro, kiel Auli volis provizi la Patron Cĉelan per lorno, por ke tiu lin pli bone evidu. Ambaŭ ridegis ĝis larmoj.

»Do vi, eta vireto, dezirus por la Patro Cĉela lornon?«

»Jes,« asertis Auli, »mi dezirus.«

»Auli, venu jam,« malpaciencis Loli.

»Do iru, iru al via kunulino!«

Loli havis ne malgravan planon. Aŭdinte pri la ideo de Auli, sĭ tuj volis ĝin efektivigi, – alporti al la Patro

Cîela la lornon. Teknikaj malfacilajôj sîn ne timigas, iel ja cîo arangîgôs. Kiom ajn Auli malaprobis la iniciaton, kiaj ajn argumentojn li trovadis kontraŭ gî, Loli ne cedis: malgraŭ cîo oni devos plenumi la intencon.

»Se vi ne kunvenos, mi iros sola,« sî decidis fine.

Al tio Auli ne konsentis: se la afero estis neevitebla, Auli volis almenaŭ kunhelpi el sia tuta koro, animo, menso, senso kaj povo, kvankam li ne sciis, kiel tion fari. Loli jam antaŭzorgis cîon necesan, tiel ke ili povis tuj ekiri.

»Sed ni ne scias la logêjon de la Patro Cîela.« – »Stultulo,« koleretis Loli, »la Patro Cîela logâs en la cîelo.« – »Sed kiel ni atingos la cîelon?« – »Cû vi vidas tiujn altajn pinojn?« – »Jes.« – »Cû vi vidas super ili tiun kuprokoloran nubon?« – »Ankaŭ la nubon mi vidas.« – »Do aŭdu! Plej unue oni devas grimpi al la supro de la plej alta pino. De tie oni facile saltas al la nubo kaj de sur la nubo kondukas ora sfûparo rekte en la Cîelon.« – »Ho,« entuziasmigis Auli, »cû de tie? Sed,« li dubetis, »mi ne vidas la sfûparon.« – »Supre vi jam vidos. Malsupre gî entute ne estas videbla.« – »Kial do ne?« – »Câr tiel ja cîu povus iri en la cîelon. Sed gî eblas nur al tiu, kiu kredas, ke tie estas sfûparo.« – »Mi kredas,« asertis Auli kun plena konvinko.

Ili jam atingis la pinojn kaj rigardis supren busmalferme kaj kurbkole, kvazaŭ du birdidoj dum mangôatendo.

»Necesus grimpi tien supren,« komencis Loli. – »Certe necesus,« konsentis Auli. – »Cû vi ne grimpus?« – »Mi ne scipovas.« – »Provu tamen!« – La provo malsukcesis.

»Vi ne scipovas,« koleretis Loli. – »Sed vi?« – »Mi? Knabinoj ne grimpas.« – »Ankaŭ mi neniam grimpis.«

Ili estis tute senkonsilaj. Pro eta kaŭzo la granda afero sâjnis malsukcesi.

»Kian miraklon vi tie atendas,« demandis subite de postdorse ies vocô, »kial vi rigardadas tien supren?«

Aj! Kiu do estis? Petsu-knabo.

»De kie vi venis,« demandis Auli konsternigînte.

»Mi ja pasĉadas en la tria-kvara bieneto.«

»Kaj kiu vi estas,« interesigîs Loli.

»Tiu-Petsu-knabo,« balbutis Auli.

»Pardonu, sinĵoro Pets!«

»Kia Pets! Oni nomas min Johannes Tilmann.«

»Vidu,« mokis Loli, »do Johannes Tilmann. Kaj kial vi estas *tie cî*?«

Al Petsu-knabo ne placîs la superema tono de Loli.

»Kiu estas tiu cî fieracâ knabino apud vi,« li demandis Aulin.

»Kia knabino, kia knabino, fraŭlino Loreida Kuldao, vi devas diri, ne knabino,« atakis Loli ekscitite Petsu-knabon, tiel ke tiu kuragûlo ektimis kaj sin retiris.

Auli ne fidis al la propraj okuloj.

»Hej, bofrateto, vi ja ricevis varon!« diris Petsu-knabo al Auli, »sîja pli kverelemas ol Tilma.«

»Kia bofrateto? Kia Tilma?« – Loli sufiĉete malproksimigis de Auli.

»Sendube bofrato. Li estas la edzo de nia Tilma kaj Tilma estas mia fratino.«

Auli subterigis pro honto, sed Loli sentis sin plena mastrino de la situacio.

»Ĉu vere,« ŝi demandis. »Kaj vi opinias, ke mi al vi kredas? Ke mi ne scias, kiom agaj povas geedzigis.«

Petsu-knabo tuj decidis enpense, ke »la knabino ne lasas plenigi sian kapon per musoj« kaj cedis:

»Verdire, bofrato li jam ne estas, sed li devos nian Tilman edzinigi.«

»Ha,« Loli plie malproksimigis de Auli. »Kaj, se oni rajtas demandi, kial?«

»Ĉar-ĉar-«, Petsu-knabo trovis unuafoje en la vivo, ke al li mankas la vortoj.

»Daŭrigu, daŭrigu,« instigis lin Loli.

»Mi ne povas.«

»Ha, vi ne povas? Eble pluon vi ne havas? Eble ĉio estas nur mensogo?« – Loli iomete proksimigis al Auli.

»Certe mensogo,« eligis fine de Auli.

»Ĉu mensogo,« ekkriis Petsu-knabo, »ĉu nur mensogo?! Ĉu mensogo estas, ke vi kun Tilma nestis en mia picebranca kabano? Ĉu mensogo, ke vi kun ŝi tie dormis? Ĉu mensogo, ke vi elhejme ĉion ŝtelis kaj al Tilma portadis? Ĉu mensogo, ke vin pro tio oni sendis ĉi tien elhejme? Do ĉio estas mensogo! Mal-konfesu ĉion kaj diru, ke ĉio ĉi estas mensogo!«

»Diru al li, ke li mensogas,« ordonis Loli.

Sed Auli staris pendkape: kiel li povus konfesi cion al Loli. Tio superis liajn kapablojn.

»Do tiel,« diris Loli malvarme, »tia do estas la afero. Tiaokaze iru, mi vin ne bezonas plu.«

Kaj si turnis sin al Petsu-knabo, por malkasi al li la kaŭzon de ilia ekskurseto. Kompreneble tiel, ke ne necesis mencii Aulin, kiu de nun estis por si absoluta neniaĵo.

Petsu-knabo aprobis la intencon. Vere, vere, ankaŭ li aŭdis, ke tiamaniere oni atingas la ĉielon. La fraŭlino nur donu al li la lornon, li jam liveros ĝin al tiu, al kiu necesas.

»Ne donu,« diris Auli pløre. – »Ne via afero,« respondis Loli ekscitite. – »Tiu-Petsu-knabo-li ĝin ne ...« – »Cŭ la lorno apartenas al vi aŭ mi estas via subulino, ke vi al mi malpermesas.« – »Tiel, tiel,« aprobis Petsu-knabo. Auli eksilentis.

Petsu-knabo ricevis la lornon, diris ankoraŭ kelkajn flataĵojn al Loli kaj ekiris.

»Sed aŭdu ...« maltrankvilis Loli. – »Mi aŭdas.« – »Kien vi iras?« – Petsu-knabo ne respondis. »Vi devas iri al la Patro Ĉiela.« – »Taŭgas por mi mem la aĵeto. Adiaŭ, muknaza regidino,« mokis Petsu-knabo kaj ekkuris.

Loli eksidis kaj ekploris.

»Iru, iru for,« si pelis Aulin, alirantan, »vi estas ...«

Sed Auli ne foriris. Li klarige parolis kaj parole klarigis, ĝis kiam la vizagŭo de Loli pli heliĝis.

»Do tiel,« si diris, »sed kial vi antaŭe silentis pri ĉio ĉi?«

»Mi hontis,« konfesis Auli sincere.

Tion Loli komprenis kaj pardonis.

Sed nun la hejmeniro kaj cîo cetera multe ilin embarasis. Loli ja ne havis intencon fordonaci la lornon de pacîo, sî volis nur konatigi la Patron Cîelan kun la instrumento, sed nun tiu estis for kaj, krom tio, en malbonaj manoj. Nenion bonan oni povis atendi. Sed Loli ne estis tia, kiu perdas la kapon aŭ sercâs flankvojojn.

»Ni iru,« sî diris levinte alten la kapon.

Ankaŭ Auli infektigîs de sîa kuragî kaj sentime li sekvis Lolin, gîs la ejo, kie la onklo kaj pastoro Kuldao ankoraŭ konversaciis. Cî tie Auli unuafoje ekkonis la diplomation kaj gîan utilon. Loli grimpis al la genuoj de la patro kaj demandis:

»Pacîo, cû vi amas min?« – »Kial vi tion demandas,« diris la pastoro karesante la hararon de sia filineto. – »Diru do!« – »Certe mi vin amas.« – »Pli ol cîujn viajn objektojn?« – »Sendube.« – »Prefere ilin cîujn vi fordonus ol lasi min senti doloron?« – »Senhezite.«

Loli momenteton konsideris.

»Donacu al mi vian lornon!« – »Cû gî vin doloras?« – »Mi petas, donacu!« – »Por kio vi gîn bezonas?« – »Por nenio. Donacu!« – »Sed vi perme-
sos al mi gîn uzi, cû ne?« – »Ne, acêtu al vi novan, donacu gîn *tute* al mi!«

La sakristiano ekridis: »Tre eksterordinara deziro en tia agî.«

»Sed mi deziras,« insistis Loli.

La pastoro skuis la kapon: »Mi ne komprenas. Diru al mi antaŭe, Loli, por kio vi ĝin bezonas.«

»Por nenio. Mi ĝin perdis.«

Kaj bone utiligante la momenton de konsterniĝo ŝi rakontis per unu ekspiro cion okazintan, ellasinte kompreneble kelkajn pure personajn detalojn.

»Do tiel,« pincetis la pastoro la orelon de Loli simile al pulo-piko, »do tial. Sed ne, vi tute ne evitos la punon, alie vi elportos cion el la domo.

»Sed ja mi estas kulpa,« eligis Auli kontraŭvole.

La onklo malfermegis la okulojn.

»Mi prenis la lornon, volis ĝin alporti al la Patro Cîela.«

Sed Loli ne akceptis la sinoferon de Auli.

»Ne mensogu,« ŝi admonis, »kiu mensogas, tiu pekas.«

»Mi ne mensogas, vere mi prenis.« – »Vi eĉ ne scias, kie ĝi troviĝis.« – »Mi scias.« – »Do diru.«

Nun la onklo ridis al si en la barbon: li bone priatentis, ke Loli, jam invitante Aulin, portis ion envolvitatan sub sia brako. La pastoro miris aŭskultante la disputadon de Auli kaj Loli, alterne rigardante unu kaj la alian.

»Mirindaĵo,« li diris fine, »ordinare la infanoj akuzas unu la alian, sed tie ĉi...«

Kaj disetendis senkonsile la manojn.

»Nu, ordonu, ke li diru,« insistis Loli.

»Diru, Auli,« ordonis la onklo.

»Ĝi estis tie, de kie vi—mi ĝin prenis.«

»De kie vi ĝin prenis?«

Auli plu ne sciis, kion diri. Sed Loli tuj sciigis, de kie sĥprenis.

»Gŭste de tie mi gĥn prenis,« asertis nun ankaŭ Auli.

Sed malfrue, al li oni ne kredis.

»Estu tiel,« decidis la pastoro, »cĥr vi, Loli, havas tiel bonan advokaton, mi devas vin cĥ foje lasi ne punita. Iru kaj daŭrigu vian ludadon, sed gardu vin disdonadi nian havaĵon al friponoj.«

Kiuj estis nun pli gŭjaj ol Loli kaj kune kun sĥ ankaŭ Auli. Manenmane eliris la infanoj el la cĥmbro en la gĥrdenon. La du agŭloj, starante sur la balkono, ilin postrigardis.

»Tiu cĥ knabo,« komencis la pastoro, »kio li povus farigĥ. Kia maltrankvila, esplorema spirito, kia nobla kavalireco trovigĥs en tiu cĥ hometo.«

»Povas esti,« diris la sakristiano, »sed kelkafoje li sĥjnas al mi iomete stulta.«

»Ho, ne diru,« kontestis la pastoro flamigĥme, »ne stulta, sed naive-sincere verama. Gardu nin la cĥelo de frumaturaj junaj maljunuloj, de denaskaj sagŭloj kaj spertuloj. Ili igŭs la plej sekegaj, superecaj, senkoraj kaj senanimaj.«

»Ocĥo, pacĥo de Loli,« kuregis Auli al la balkono, »baptopatrino reportis la lornon.«

»Kiel,« demandis la alparolitoj samtempe.

»Baptopatrino forprenis la lornon de Petsu-knabo kaj gĥn reportis.«

»Kie sĥ estas,« demandis la onklo.

»Sî venas tie cî. Kun panjo kaj Häilu, kiuj venis min viziti.«

Li diris kaj forkuris renkonte al la venantoj, lasinte la balkonpordon malfermegita.

El arbustaro alkuris Loli, kuntrenante la rezistad-antan Häilun.

»Pacjo, ocjo, jen la fratino de Auli kaj jen venas lia panjo. Mi tuj diros al mia panjo.«

Sî lasis Häilun simila al salkolono meze de la vojo, mem kuregis kvazaŭ lavango, brufermadante la pordojn, en câmbrojn; aŭdigis nur piedfrapado.

»Ventokapulino,« koleretis la pastoro.

Laŭ la sablokovrita vojeto proksimigis promenante Auli kune kun siaj du patrinoj.

Häilu duonturnigis al ili, kiel homo, kiu scias nek tien, nek reen.

Tiam sî levis la vizagôn kaj jen ili staris sub la brila suno vizag-al-vizagê kaj ridetis unu al la alia kiel koramikoj, kiuj senvorte divenas, kion la alia volas diri.

Cîtiu
libro estas la kvar-
deka, eldonita de Literatura
Mondo kaj la sesa libro de AELA 1934.